

Pravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123.
Inšerati oddelček: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Održišnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Održišnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
3124, 3125, 31266.
Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za izposojnino Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

Proračun pred narodno skupščino

Na včerajšnji seji narodne skupščine je bil v odsotnosti opozicije sprejet sklep, da se danes prične proračunska razprava. S tem je padla formalna odločitev v sporu, ki je že nekaj časa sem razburjal parlamentarno javnost.

Spor, ki se je bil razvil okoli proračuna, je bil dvojnega značaja: formalnega in stvarnega. Kakor znano, je večina finančnega odbora proračun v načelu odklonila. S tem je nastal slučaj, ki v parlamentarnem poslovanju ni predviden. Dočim so na vladni strani smatrali, da ima proračun po tem glasovanju priti zopet pred plenum skupščine, ki naj bi odločil o njegovi nadaljnji usodi, se je finančni odbor, v katerem ima opozicija večino, opirajoč se na gotove določbe poslovnika postavil na stališče, da je z načelno odklonitvijo proglašil proračun za slab in izrazil svoje nezaupevanje vladi, da pa mora navzlic temu preiti v podrobno razpravo ter proračun temeljito popraviti.

Skupščinsko predsedstvo je poskušalo doseči kompromis. Vlada je pristala na to, da se vrši v finančnem odboru specialna razprava, toda zahtevala je garancijo od opozicije, da bo proračun izglasovan v narodni skupščini najkasneje do 15. marca. Opozicija ni hotela pristati na ta predlog in je to utemeljevala s trditvijo, da stiska glede časa ni nastala po njeni krivdi, nego zaradi tega, ker je bil proračun namesto 20. novembra, kakor to predpisuje ustava, izročen finančnemu odboru v razpravo šele 29. januarja. Pač pa je opozicija izjavljala, da je pripravljena izglasovati potrebne dvajsetstotine, ako bi proračun v obeh zbornicah ne bil pravočasno gotov. Tudi pri tem se je sklicevala na ustavne določbe, ki predvidevajo institucijo dvajsetstotin pred vsem, za primer, ako redni proračun ne more biti do početka novega proračunskega leta izglasovan.

Pogajanja so ostala, kakor znano, brez uspeha. Finančni odbor je sklenil, da preide v specialno razpravo, vlada pa je 18. februarja predložila narodni skupščini predlog, da se proračunska razprava izvrši po tako zvanem pospešenem postopku in da se za finančnemu odboru tridnevni rok za zaključek razprave, nato pa vzame nadaljnjo razpravo v roke skupščinski plenum. Skupščinska seja je bila tega dne, kakor se bodo čitatelji še spominjali, silno burna ter je morala biti pozneje prekinjena in končno odložena do včeraj. Objavljeno pa je bilo, da je večina narodne skupščine vladni predlog sprejela.

To je dalo povoda za nove kontroverze. Opozicija je ugovarjala, da je z ozirom na jasne določbe ustave in poslovnika obravnavanje proračuna po skrajšanem postopku nedopustno in da bi na ta način bila kršena najvažnejša pravica parlamenta. Opozicija se je postavila tudi na stališče, da vladni predlog o skrajšanem postopku z bučdom v skupščini sploh ni bil sprejet. Ena kakor druga stran je ostala pri svojem. Člani vlade so se udeležili sej finančnega odbora dne 19., 20. in 21. t. m., to je tri dni, potem pa nič več. Finančni odbor je zopet, čim so ministri prenehali prihajati na sejo, prekinil svojo razpravo.

Razplet, ki je nastal z včerajšnjo odločitvijo narodne skupščine, je pred vsem formalnega značaja. Borba o pravilnosti postopka se bo nadaljevala in bo, bojimo se, vplivala tudi na stvarna nasprotstva, ki so se izoblikovala glede obsega, vsebine in tehnične sestave novega državnega proračuna. Dočim zatrjuje vlada večina, da je novi bučdom stvaren in realen, smatra opozicija, da proračun, kakor je bil predložen, ni dober in ne ostvarljiv, ker je v protislovju s splošnimi gospodarskimi in finančnimi prilikami.

Poslanec Mohorič je v imenu opozicije izdelal stvarno poročilo, ki je napravilo na vse poslance brez razlike politične usmeritve globok vtis in izzvalo tudi pri vsi resen interes. Poročilo se v glavnem drži ugotovitev samega finančnega ministra in s tem varuje formalno in stvarno popolno objektivnost. V uvodu ugotavlja posl. Mohorič, da je narodni dohodek zaradi gospodarske depresije padel od 80 na 32, odnosno celo na 25 milijard, toda državni proračun še vedno znaša 10 in pol milijarde, to je 40 odstotkov vsega narodnega dohodka, skupno s samoupravnimi proračuni pa celo nad 50 odstotkov. V proračunskem letu 1934/1935 je bilo realiziranih vsega 9.377 milijonov dohodkov, za 1936/37. pa se predvideva za celo milijardo več, kar je očitna iluzija in je tudi v nasprotstvu z napovedanim olajšanjem davčnih bremen.

Povrh je proračun obremenjen s celo milijardo primanjkljajev iz preteklih let in finančni minister v svojem poročilu izrecno poudarja, da je na račun tekočega proračuna pokrili 852 milijonov izdatkov iz prejšnjega leta ter napoveduje, da je tudi v tekočem letu računati z novimi primanjkljaji. Leteči dolgovi pri privilegiranih denarnih zavodih so se znatno dvignili, znašajo 3 in pol milijarde, in je skrajni čas, da se naredi načrt za njihovo odplačevanje. Pri vsem

PETROLEJSKIH SANKCIJ NE BO V Ženevi bodo najbrže prepovedali le pristajanje italijanskih ladij v lukah članic Društva narodov

Ženeva, 25. februarja w. Zasedanje odbora osemnajstih (malega sankcijskega odbora) ki se bo pričelo v ponedeljek pod predsedstvom portugalskega delegata De Vasconcelosa, bo trajalo najbrže več dni. Razen proučitve poročila strokovnjakov o možnosti morebitnega uveljavljenja embarga na petrolej proti Italiji, bo odbor razpravljati tudi o dveh poročilih odbora strokovnjakov o praktičnem izvajanju že uveljavljenih sankcij.

Med tem zasedanjem se bodo vršili tudi diplomatski razgovori, pri katerih bosta imela glavno besedo angleški in francoski zunanji ministri Eden in Flandin. Ti razgovori se bodo nanašali na stanje italijansko-ahesinskega spora v splošnem, na politične posledice ratifikacije francosko-ruske pogodbe ter na možnost, da bi Nemčija ukinila demilitarizacijo Porenja, kakor tudi na razne srednje-evropske probleme in še druga vprašanja.

V zvezi z včerajšnjimi izjavami angleškega zunanjega ministra Edena v spodnji zbornici, o katerih v mednarodnih ženevskih krogi živahno razpravljajo, se zdi precej verjetno, da odbor osemnajstih ne bo sklenil poostre sankcij proti Italiji, ker angleška in francoska vlada, ki imata v vprašanju sankcij odločilno besedo od vsega početka, nista naklonjeni temu ukrepu. Glavni razlog je zadržanje Amerike, ki neče

sprejeti v seznam blaga, čegar izvoz je v vojskoje se države prepovedan, tudi petrolej in njegove stranske proizvode. V teh okoliščinah bi takšen ukrep DN ne imel popolnega učinka. Razen tega bi zelo poostre mednarodno napetost, čemur se hočeta Anglija in tudi Francija v sedanjem trenutku za vsako ceno izogniti. Po vsem tem je skoraj gotovo, da odbor osemnajstih ne bo uvedel embarga na petrolej nasproti Italiji, temveč namesto tega mnogo manj nevarne ukrepe. Govori se, da bo morda prepovedal pristajanje italijanskih ladij v pristaniščih držav, ki so članice DN.

Francija in petrolejske sankcije

Pariz, 25. februarja. AA. Tu je zbudilo splošno pozornost, da je bil angleški zunanji minister v svojem govoru v spodnji zbornici glede vprašanja razširjenja sankcij proti Italiji zelo nejasen. Perspektive, kdaj bodo uvedene petrolejske sankcije, so zato popolnoma nejasne. Sicer pa se v pariskih krogih poudarja, da je glede petrolejskih sankcij vpliv Francije omejen, kajti Francija ni država, ki bi producirala in izvažala v veliki meri tekoča goriva.

Francija in Velika Britanija že v kratkem poostre pred to vprašanje v zvezi z demilitarizacijo Porenja.

Nemce je Eden razočaral

Berlin, 25. februarja o. Nemški tisk poudarja, da je bil Edenov govor v spodnji zbornici brezbarven in da so od Edena vsakor več pričakovali. Edenova izjava proti politiki obkroževanja Nemčije je brezpomembna, ker se je na drugi strani ponovno zavzel za oborožitev Anglije in politiko kolektivne varnosti, kar pomeni isto kakor

Italija ne bo odpovedala pogodbe s Francijo

pač pa bo v primeru poostre sankcij odgovorila z zelo obsežno protiakcijo

Rim, 25. februarja. o. Trditve pariskih listov, ki zatrjujejo, da je italijanski poslanik v Parizu Cerrutti obvestil francoskega zunanjega ministra, da bo Italija v primeru poostre sankcij odpovedala francosko-italijansko pogodbo, ki ji nalaga obveznost sodelovanja za uveljavitev miru v Evropi, so bile danes službeno demantirane. Rimski listi so namreč objavili v zvezi s tem naslednje poročilo, v katerem se izraža mnenje odgovornih faktorjev o za držanju Italije napram morebitni novi sankcijski akciji. Glede na vesti, da namerava Italija v primeru, če bodo sankcije poostre, odpovedati italijansko-francoski sporazum z dne 7. januarja 1935, zatrjujejo italijanski službeni krogi, da si namerava italijanska vlada ohraniti popolnoma svobodne roke, vendar na odpoved italijansko-francoskega sporazuma ni misliti. Italija namerava odgovoriti na poostre sankcij z mnogo širšo akcijo, vendar načrt italijanske reakcije še ni definiran.

Cerrutti pri Flandinu

Pariz, 25. februarja. AA. Italijanski veleposlanik Cerrutti je včeraj dopoldne

obkoljevanje Nemčije. Celo »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki je prijateljsko razpoložena napram Angležem, obita Edenu, da je njegov program podoben rimskemu gladiatorju, ki grozi na eni strani s svojo močjo, na drugi strani pa ponuja listo paktov, s katero meni, da bo vsilil svojo voljo eventualnim nasprotnikom. Eden v svojem govoru ni izkoristil vseh možnosti sodelovanja Anglije za ohranitev mira.

Ugoden uvod v nova ženevska pogajanja

Ženeva, 25. februarja. AA. V krogih Društva narodov vidijo v Edenovem govoru v spodnji zbornici dober znak, da se britanska politika razvija v smer mednarodnega sodelovanja in kolektivne evropske varnosti. Velika Britanija kaže vedno več razumevanja za kolektivne interese v Evropi, kar je vsakor ugoden uvod v nadaljnje ženevske razgovore.

Edenov ekspeze ni razčistil položaja

Eden se je previdno ognil vprašanju, ali bo Anglija vodila ostrejšo sankcijsko politiko

London, 25. febr. AA. V spodnji zbornici je včeraj po govoru zunanjega ministra Edena izjavil vodja liberalne opozicije sir Archibald Sinclair, da vsi odobravajo njegovo mnenje, vendar pa zahteva, naj vlada pokaže svojo stvarno podporo DN in izvede z ostalimi članicami DN petrolejske sankcije. Konservativec Anery je nasprotno dokazoval, da je politika sankcij popolnoma brezuspešna. Arthur Henderson, sin pokojnega predsednika razorožitvene konference, je kritiziral stališče vlade glede petrolejskih sankcij.

V svojem odgovoru opozicijskim govornikom je državni podtajnik v zunanjem ministrstvu lord Camborn poudaril med drugim, da mora biti Velika Britanija hvala italijanskemu tisku za objavo poročila angleškega odbora kolonialnih strokovnjakov, kar je vsa spodnja zbornica pozdravila z odobravanjem in smehom.

V nadaljnji debati je skrajni socialistični levicari Mac Govern napadel sankcionistično politiko delavske stranke, komunistični poslanec Galacer pa je zahteval od vlade, naj odločno nadaljuje politiko miru in kolektivne varnosti.

Nato je bila debata o zunanjih politikah prekinjena in je parlament prešel v razpravo o dopolnilnih kreditih za oborožitev.

Okoli polnoči je parlament odobril naknadne kredite za pomorstvo in letalstvo. Za pomorstvo so bili odobreni krediti v višini 4.850.000 funtov sterlingov. Parlamentarni tajnik pri admiraliteti lord Stanley je obrazložil pri tej priliki, zakaj mora vlada zgraditi 9 novih rušilcev po 1350 ton, ter je izjavil, da bo vlada predložila parlamentu tudi načrt o zgraditvi rušilcev po 1850 ton.

Sodba angleške javnosti

London, 25. februarja. AA. Parlamentarni krogi mislijo, da je v včerajšnjem govoru zunanjega ministra Edena najvažnejše ono poglavje, v katerem govori o perspektivah glede novih naporov za mir med Italijo in Abesinijo. V ostalem razen zelo jasne izjave o potrebi ponovnega oboroževanja Anglije včerajšnja parlamentarna debata ni prinesla v mednarodni položaj nobenih novih podatkov o zunanji politiki angleške vlade.

Nekateri očita Edenu, da se je omejeval na načela, ki so jih postavili že njegovi predniki, pri tem pa ni povedal, kako jih misli praktično izvajati. Ta vtis negotovosti je mučno odjeknil v parlamentu. Ugotovitve o potrebi sistema kolektivne varnosti niso bile pojasnjene z nobenimi jasnejšimi mislimi, edino jasen je bil vtis o splošni vznemirjenosti v Evropi, ki jo je Eden sam hotel ublažiti.

tem osebni izdatki še vedno naraščajo; veliki so tudi izdatki za premostitve. Poročilo pogrša v proračunu tudi izkaz obremenitve za razna v finančnem zakonu predložena pooblastila kraljevske vladi. Sem spada posebno vprašanje kurzne razlike pri plačilu naših inozemskih obvez. Oficielni prim 28,5% že davno ni več realen in posl. Mohorič računa tu z razliko okoli 100 milijonov dinarjev. Tudi je treba računati z anuitetami za novo milijardno zadolžitev državnih blagajne potom bonov. Te anuitete bodo znašale 75 milijonov na leto. Vsaj približno bi se morali v proračunu določiti tudi krediti za nove funding-aranžmane, za katere zahteva vlada splošno pooblastilo.

»Daily Express« pravi, da je najvažnejše v včerajšnji izjavi zunanjega ministra, ker se je britanska vlada izrekla zoper politiko obkoljevanja kake druge države.

»Times« pravi, da je skrajni čas za prehod od negativne politike za zaščito miru k pravi dinamični politiki miru. Kolektivno akcijo je treba izpopolniti s konstruktivnimi nalogami. Društvo narodov nima nobenega pomena, če ga omejimo na pasivnega branitelja ali pa na oboroženega branitelja obstoječega reda. Angleška politika se ne sme izpremeniti v politiko varnosti in politiko obkoljevanja.

»Daily Express« trdi, da Velika Britanija ne vodi politike obkoljevanja in opozarja na Edenova izjavljanja, po katerih Društvo narodov brez Zedinjenih držav, Nemčije in Japonske ne more imeti zadostne avtoritete.

Opozicijske liste je ekspeze zunanjega ministra dokaj razočaral in obžaluje, ker se vlada ni izjavila za prepoved izvoza petroleja. Le »News Chronicle« hvali nekatere odstavke Edenovega govora in je posebno zadovoljen z izjavo, da vlada ni odstopila od stališča bivšega zunanjega ministra Hoareja, da je treba poskrbeti za pravičnejšo razdelitev važnih sirov.

Naloga Anglije v evropski politiki

Pariz, 25. februarja. AA. »Petit Parisien« pravi, da je Edenov govor razočaral vse, ki so pričakovali senzacije in mislili, da se bo Eden docela jasno izjavil za poostre sankcij, dočim se je omejil na čisto načelna izjavljanja. Njegov govor je značilen tudi v tem, ker je omenil potrebo po preureditvi Društva narodov.

»Oeuvre« opozarja, da zbujajo Edenov ekspeze vtis, kakor da angleška vlada ne bi imela ničesar proti temu, če bi sklep o poostritvi sankcij odložili. Po mnenju lista bo odbor osemnajstih sprejel samo deklaracijo, ki bo po vsebini nekakšen »resen opomin« Italiji.

»Echo de Paris«, smatra, da Edenov govor nasprotuje izjavam, ki jih je lani v jeseni podal njegov prednik Hoare, ko je hotel zvaliti na Francijo odgovornost za uspeh ali neuspeh kolektivne varnosti. Sedaj priznava Eden, da bo veliki poizkus okrepitve miru v Evropi precej odvisen od zadržanja Velike Britanije. Stara resnica je, da bo mogoče Društvo narodov koristiti le, če bosta imela v njem prvo in soščno besedo Francija in Velika Britanija, tesno zvezani z obveznostmi medsebojne pomoči. V tem primeru se bodo okrog teh dveh držav zbrale vse države, ki so iskreno za mir. Sicer pa je zelo verjetno, da bosta

Poročilo opozicije na koncu ne bo imelo tehnični način sestave proračuna, zlasti izvršeno koncentracijo kreditov, ki odpira vrata nenadzorovanemu enostranskemu favoriziranju posrednih ustanov in krajev. Poročilo prihaja do zaključka, da je v tej težki situaciji našega narodnega gospodarstva in državnih financ nastopila kritična ura, ko mora vlada in parlament takoj pristopiti k temeljitni reformi celokupnega našega državnega gospodarstva in s tem tudi k takojšnji obsežni reviziji predloženega proračuna.

Proračunska razprava se bo vršila po skrajšanem postopku. Navzlic temu pa je pričakovati, da bo v njej izrečena marsikatera tehtna beseda.

Italija in Nemčija

Pogajanja o sodelovanju v zvezi z ratifikacijo francosko-ruskega pakta

Pariz, 25. februarja. o. Pariski politični krogi zasledujejo z vso pazljivostjo politične razgovore med Italijo, Nemčijo in Poljsko. Razgovoru, ki ga je imel nemški poslanik v Rimu Hassel takoj po svojem povratku iz Berlina z Mussolinijem, pripisujejo posebno velik pomen. Nemški poslanik, ki se je 10 dni mudil v Berlinu, je bil v stalnem stiku s Hitlerjem in Neurathom. Tu so smenja, da sta Mussolini in Hassel govorila o vzajemnem zadržanju Nemčije in Italije glede na morebitno prepoved izvoza petroleja v Italijo in preorientacijo italijanske politike v primeru ratifikacije francosko-ruskega pakta. Znano je, da je bilo ob priliki razgovorov, ki jih je imel poljski poslanik v Rimu, govora tudi o francosko-ruskem paktu. Dejstvo je, da želi Italija izkoristiti sedanjí položaj, ki je nastal sprito podpisu francosko-ruskega pakta, ter pokazati dobro voljo za sodelovanje z Nemčijo v borbi proti paktu, da bi tako prisilila Anglijo in Francijo k popuščanju o vprašanju petrolejskega embarga. Italija pa ne more odkrito nastopiti proti ratifikaciji francosko-ruskega pakta, ker se je lani sredi poletja izrazil, da je francosko-ruski pakt v soglasju z lokarno pogodbo. Prav zaradi tega se hoče Rim približati Berlinu in Varšavi,

ker smatra, da bi bil tak manevar zanj v sedanjem položaju zelo koristen.

Flandin o paktu z Rusijo

Pariz, 25. februarja. a. V poslanski zbornici je danes v nadaljevanju razprave o ratifikaciji ruskega pakta odgovarjal zunanji minister Flandin na pripombe raznih poslancev in se odločno zavzel za ratifikacijo pogodbe. Izjavil je med drugim:

Besedilo pogodbe utegne biti podvrženo kritiki, toda vsakdo mora priznati, da je pakt v skladu s politikoi, ki jo Francija vodi od l. 1925. Nekateri govore o vojskih klevetlah v tej pogodbi, toda lahko izjavim, da ni v tej pogodbi ničesar drugega razen tega, kar se dobi v vsaki pogodbi o prijateljstvu in zvezi med dvema državama. Meje Rusije so takšne, da ne more učinkovito pomagati Franciji, toda ta pogodba nima pred očmi napadov s strani držav pogodbenic in nima značaja zveze predvojenj pogodbe. Prav to, da Nemčija in Rusija nimata skupne meje, zmanjšuje možnost incidentov za spopad. Zelo krivični bi bili, če bi pozabili, da so Rusi pripomogli k zmagi na Maru l. 1914.

Dr. Hodža zopet v Pragi

Predsednik čsl. vlade namerava že prihodnji mesec posetiti še avstrijskega kancelarja

Praga, 25. februarja. b. Ministrski predsednik dr. Hodža se je danes popoldne v spremstvu jugoslovenskega poslanika dr. Protića vrnil v Prago. Na Masarykovem kolodvoru so ga sprejeli izredni poslanik dr. Krofta, višji uradniki ministrskega predsedništva in zunanje ministrstva, kakor tudi zastopniki jugoslovenskega poslanstva. Po prihodu je odšel še v postajni salon, kjer so ga pozdravili še drugi odličniki in mnogoštevilni novinarji, predvsem zastopniki jugoslovenskih listov.

Pozdrav knezu Pavlu z meje

Beograd, 25. februarja. AA. Predsednik českoslovaške vlade dr. Milan Hodža je poslal z meje Nj. kr. Vis. knezu-naměstniku Pavlu tole brzojavko:

Smatram za svojo posebno dolžnost, da izrečem svojo najtoplejšo zahvalo za ljubezni sprejem, ki mi ga je izkazalo Vaše Visočanstvo, in obenem Prosim Vaše Visočanstvo in vse namestništvo, da varno moj vdanosti do vaše kraljeve

žave. Naša vzajemna prizadevanja za ohranitev miru in miroljubnega sodelovanja naroda so izraz in plod globokega čuvstva in želje, da se ta cilj doseže za oba naša naroda.

Češki listi o beograjskih posvetovanjih

Praga, 25. februarja. AA. Vsi českoslovaški listi obširno pišejo o razgovorih dr. Hodže z jugoslovaškimi državniki in poudarjajo, da so v Beogradu ponovno naglasili enotnost stališča. Male antante, ki je mogočen činitelj miru.

»Češko Slovo« pravi med drugim, da je bila Mala antanta doslej še zmerom složna in da so to vnovič pokazale prisrčne manifestacije v Beogradu. Mala antanta je konstruktivna sila v središču Evrope.

»Lidové Noviny« naglašajo, da se v podnavakem delu Evrope za da nič stori brez Male antante, ali proti njej. Komuniste, ki je izšel v Beogradu, ugotavlja popolno enotnost stališč glede nastitbo za mir.

Seja narodne skupščine

Zopet hud vihar zaradi zapisnika zadnje seje — Opozicija je v znak protesta sejo zapustila — Danes se bo začela proračunska razprava

Beograd, 25. februara. p. Po že tretjem enotenskom odmoru se je danes zopet sestala narodna skupščina. Seja se je pričela kmalu po 10. Ko je vstopil v dvorano predsednik Stevan Čirić, ga je desnica sprejela z aplavzom, levica pa s protestnimi klici. Kmalu za tem so vstopili v dvorano in zavzeli svoja mesta tudi člani vlade z ministrskim predsednikom dr. Stojadinovićem na čelu. Manjkali je le notranji minister dr. Korošec.

Po otvoritvi seje je dežurni skupščinski tajnik nar. posl. Lazarević prečital zapisnik zadnje seje. Zapisnik med drugim navaja, da se je po prečitavanju predloga finančnega ministra glede skrajšanega poslovanja v proračunski razpravi javil za besedo nar. posl. Kabašin, ker pa na poziv predsednika ni govoril, je predsednik, v mnenju, da se je besedi odrek, stavil predlog finančnega ministra na glasovanje ter je bil ta predlog z večino glasov sprejet.

K zapisniku se je prvi javil nar. posl. Janko Baričević ter izjavil, da je ta del zapisnika netočen. O kakem glasovanju ni moglo biti govora, ker zaradi hrupa poslanci niti drug drugega niso razumeli. Da je temu tako, lahko izpričajo vsi štirje skupščinski tajniki, ki so bili na zadnji seji navzoči. Isto lahko potrdi tudi vsi podpredsedniki narodne skupščine. Hkoncu je posl. Baričević pozval skupščinskega tajnika, da zapisnik popravi in ugotovi, da ni bilo glasovanja o predlogu finančnega ministra.

Nar. posl. Voja Lazić se je pridružil izvajanjem predgovornika. Nar. posl. inž. Nikola Kabašin je navajal, da je pri zadnji seji sedel v prvi klopi in je v največjem nemiru ki je vladal v dvorani, razumel le toliko, da čita predsednik Čirić neki predlog. Ko je slišal nekaj o določitvi nekega roka za proračun, se je takoj javil za besedo, da bi govorila o kršitvi poslovnika. V skupščini je takrat vladal tak hrup, da nihče ni vedel, kaj se prav za prav dogaja. Res je dobil besedo, a govoriti ni mogel, ker bi zaradi splošnega hrupa njegovi besedi ne slišali niti besede. Zato je stopil trdno k predsednikovim mizi, tako da je bil v njegovi neposredni bližini. Ni pa ne slišal ne videl, da bi se bilo kako glasovanje vršilo.

Predsednik g. Čirić je pozval skupščinskega tajnika posl. Lazarevića, da se izjavi glede pripomb k zapisniku. Posl. Lazarević je najprvo pojasnil, da sestavlja zapisnik po stenografskih beležkah administrativni skupščinski tajnik, to je skupščinski uradnik, on kot dežurni tajnik pa ga je dobil tik pred sejo in ga je prečital, kakor ga je dobil. V smislu določb poslovnika izjavlja, da sprejme pripombe govornikov glede popravka zapisnika. Na zadnji seji je bil sam dežurni tajnik in je Pazljivo sledil dogodkom. Slišal je, da je predsednik rekel: stavim ta predlog na glasovanje; toda v tistem trenutku je nastal v dvorani silen krik in vik, poslanci z desnice in levice so navali na govorniški oder in proti predsedniški mizi. Predsednik Čirić je sejo prekinil, ne da bi se bilo izvedlo glasovanje.

Skupščinski tajnik posl. Ante Kovač je v celoti potrdil navedbe posl. dr. Baričevića in skupščinskega tajnika Lazarevića. Tudi on ni ne videl ne slišal, da bi se bilo izvedlo kako glasovanje. Isto sta storila ostala dva tajnika posl. Vojislav Nenadić in posl. Mustafa Mulajić.

Zapisnik odobren

Skupščinski predsednik Stevan Čirić je izjavil: Ko sem čital na zadnji seji predlog finančnega ministra, sem opazil v dvorani nered ter sem zato odložil predlog pred sebe na mizo in pozval narodne poslance, naj bodo mirni, da ne bi potem rekli, da ne vedo, za kaj gre. Pozneje sem se, predno sem dal predlog na glasovanje, še enkrat obrnil proti levici (opoziciji) in jo pozval, naj bo mirna, ker bom dal predlog na glasovanje. Nikakor nisem mogel dopustiti, da bi manjšina na fizični in tehnični način, ki ni dostojen tega doma, ovirala delo vlade in skupščine večine. Po izjavah, ki so jih podali skupščinski tajniki, pa nastaja načelno vprašanje, ali imajo gospodje tajniki odnosno dežurni tajnik pravico, sprejemati take neumestne pripombe k zapisniku in na ta način brisati iz zapisnika predsedniške odloke in sklepe. O tem načelnem vprašanju mora odločati narodna skupščina. Zato stavim na glasovanje: kdor je proti zapisniku, kakor je bil predčan, naj vstane, kdor pa je za to, da se zapisnik, kakor je predložen, odobri, naj obsedi. (Desnica obsedi, levica burno protestira). Ponavljam še enkrat: Kdor je za zapisnik, naj obsedi, kdor je proti, naj vstane. Ugotavljam da je zapisnik brez spremembe sprejet.

Levica viharoma protestira: To je proti poslovniku! Opozicijski poslanci zapuščajo klopi in se zbirajo pred ministarskimi klopi in predsedniško mizo, neprestano protestirajo. Nar. posl. Milivoje Perić stopi tik pred predsedniško mizo in zahteva besedo, ki mu jo tudi da.

V tem trenutku se začujejo z levece klici: V dvorani so policijski agenti! Ven z njimi! V dvorani nastane silen hrup in trušč. Predsednik Čirić poziva k redu in miru in izjavlja da je pozval policijske agente zaradi varnosti, da po svoji dolžnosti kot predsednik skupščine zajamči red in mir. Levica neprestano protestira.

Posl. Perić je nato v največjem hrupu začel govoriti in je izjavil, da je predsednik kršil skupščinski poslovnik. Poslovnik jasno določa, da se tajnik izjavi o tem, ali sprejme predlagane popravke zapisnika ali ne. Če sprejme je zapisnik perfecten in

ni o tem nikakega glasovanja. Če bo šla skupščina mirno preko tega, potem bo postala njena vloga enaka ničli. O proračunu in finančnem zakonu mora skupščina razpravljati po normalni poti. Ustava izrečno določa, da mora trajati proračunska razprava tako dolgo, da se proračun temeljito prouči. Po določbah člena 102. poslovnika mora vlada predložiti narodnemu predstavstvu proračun najdalje do 20. novembra. V listih je bilo sicer res objavljeno, da je vlada 20. novembra predložila proračun, toda to so bile samo sumarične številke. Če pa je vlada takrat res predložila proračun, je kriv predsednik narodne skupščine, da ga ni poprej dostavil finančnemu odboru, ki ga je dobil še le 29. januarja, to je dva meseca in 10 dni po ustavnem roku. Člen 103. ustave določa, da se za primer, da se proračun iz kateregakoli razloga ne more sprejeti do 1. aprila, sklenejo enomesečne dvanajstine, da bi mogla narodna skupščina v redu in normalno dokončati proračunsko razpravo. Dvanajstine sicer niso idealen sistem financiranja, so pa gotovo manjše zlo, kakor pa slab proračun, sprejet na naglico. Ali ni zato mnogo bolje, da damo eno dvanajstino, pa med tem sestavimo dober, realen in uravnotežen proračun? Sklepanje o proračunu je najvišja pravica narodne skupščine in njena najsvetejša dolžnost.

Tudi posl. Voja Lazić je govoril o kršitvi poslovnika, enako za njim, posl. dr. Janko Baričević. Ko je nato dobil besedo posl. Mita Dimitrijević, je stopil v ospredje posl. Dragiša Stojadinović in vprašal predsednika, čemu je pozval v skupščino političke uradnike. V dvorani je nastal silen kralav in predsednik je okrog 12. ure sejo prekinil.

Protest in odhod opozicije

Po polumem odmoru, med katerim se je v dvorani, na hodnikih in v klubskih prostorih nadaljevalo prepiranje med vladnimi in opozicijskimi poslanci, se je seja nadaljevala v skrajno napetem ozračju. Poslanec Mita Dimitrijević, ki je dobil besedo, je ponovno stopil na govorniški oder. Ker pa predsednik ni mogel napraviti reda in miru, se je Dimitrijević odrekol besedi. Po dolgotrajnem hrupu je naposlled stopil na govorniški oder posl. Nikola Preka ter prečital izjavo opozicije v kateri vseh pet opozicijskih klubov sporoča, da v znak protesta proti postopanju predsednika Čirića in proti dogodkom na današnji seji opozicijski poslanci zapuščajo skupščinsko dvorano.

Med glasnimi protesti so nato vsi poslanci opozicije demonstrativno zapustili dvorano. V dvorani so ostali le poslanci vladne večine. V grobni tišini je nato podal predsednik skupščine g. Stevan Čirić naslednjo izjavo:

Na to izjavo opozicijskih klubov moram izjaviti, da organi, ki so bili tu, niso nič drugega, nego nameščenci narodne skupščine, ki sem jim kot predsednik skupščine odredil gotove dolžnosti. Ta dolžnost obstoja v tem, da zaščitijo varnost narodnih poslancev na vseh straneh. Po žalostnem dogodku na zadnji seji, ko je bil neki narodni poslanec fizično napaden, smatram, da je moja prva dolžnost ukreniti vse potrebno za varnost narodnih poslancev. Zaradi žaljivih izjav, ki jih je glede moje osebe uporabil v svoji izjavi posl. Nikola Preka, ga kaznujem s pismenim opominom.

V svoji nadaljnji izjavi je predsednik Čirić branil svoje postopanje glede zapisnika, češ da mora v primeru spora odločati narodna skupščina, ki lahko avtoritativno interpretira določbe poslovnika. O glasovanju odloča izključno predsednik. Končno je dal še enkrat na glasovanje vso afero okrog zapisnika in je vladna večina soglasno odobrila postopanje predsednika.

Skupščina je na to brez ugovorov sklepala o nadaljnjih zadevah, ki so bile na dnevnem redu. Po prečitavanju raznih prošelj in pritožb je predsednik sejo ob 13.30 zaključil s sporočilom, da se trgovski zakonik, ki je bil na dnevnem redu, odstavi z dnevnega reda in da se prične jutri dopolne proračunska razprava po skrajšanem postopku.

Posvetovanje združene opozicije v Beogradu

Beograd, 25. februara. o. V stanovanju dr. Bože Markovića prvaka demokratske stranke se je vršila danes konferenca vodstva beograjskega dela združene opozicije. Konferenca so se razen dr. Markovića udeležili Večeslav Vilder, Milan Grol, Boža Vlačić in Joca Jovanović.

Nov incident ob čsl.-nemški meji

Praga, 25. februara. b. Pri Cínvaldu ob češkoslovaško-nemški meji se je pripetil nov obmejni incident. Češkoslovaški orožniki so ustavili dva avtomobila s 6 nemškimi letalskimi vojakmi, ki so prekoračili mejo. Nemške vojske so odvedli v Toplice-Sanov, obenem pa uvedli postopanje.

Eksplodizija v električni centrali

London, 25. februara. AA. V Stratfordu se je snoči v električni centrali pripetila huda eksplozija, zaradi katere je ostalo vse industrijsko mesto s 300.000 prebivalci vso noč brez razsvetljave in brez tramvajskega prometa. Gledališča in kinematografi so morali prekiniti predstave. Davi ob 8. centra- la še ni bila popravljena.

Beležke

Se o borbi za slovensko šolstvo

»Slovenec« kot glavno slovensko glasilo JRZ obširno razpravlja o izjavi ministra prosvete glede monopolizacije in unifikacije šolskih knjig. Konstatira, da je iz izjav g. ministra jasno, da bo vlada načelo poenotenja in podzavljanja učbenikov v celoti izvajala. Iz te ugotovitve se da sklepati, da ni uspela akcija, ki je stremela za tem, da bi ostala po zakonu iz l. 1929. predvidena monopolizacija in unifikacija neizvršena, kakor se to prakticiralo pod režimom JNS. Težišče je sedaj preneseno v parlament. Na nedeljskem sestanku slovenskih nacionalnih senatorjev, poslancev zaupnikov je bilo sklenjeno, naj poslanci JNS ob priliki razprave o finančnem zakonu pri proračunski debati predložijo amandman, da se razveljavijo določbe zakona iz l. 1929, v kolikor se nanašajo na monopolizacijo in unifikacijo šolskih knjig. Ker ima po zadržilu »Slovenca« JRZ s svojim klubom v narodni skupščini trdno večino, bo mogel biti ta predlog sprejet le, ako slovenski del JRZ izdejstuje v svoji stranki, da bo klub JRZ za ta predlog glasoval. Ker je JRZ po istem viru ustanovljena še posebej v to svrhu, da štiti slovenske interese, ne dvomimo, da bo v narodni skupščini glasoval, kakor je treba. S tem bo definitivno odstavljeno z dnevnega reda vprašanje, o katerem je bilo, odkar je zopet postavljeno na dnevni red, mnogo preveč besedi, a premalo dejanj. Papirna borba se bo na ta način mogla zaključiti. samo Bog ve, ali bo to onim, ki so jo vodili, prav ali ne. Zdi se, da bi se jako neradi poslovili od predmeta, o katerem se je dalo toliko pisati, a da pri tem ni bilo treba ničesar — storiti...

Svebda komu svoje čitatelje obvestili, kadar bo sklenil poslanski klub JRZ ukiniti šolski zakon iz l. 1929.

Sv. maša ob torpedih

Opoldansko klerikalno glasilo je večeraj priobčilo zelo zanimivo notico. Ako bi jo bili čitali v kakem manj pobožnem listu, bi mislili, da gre za nedopustno pustno šalo, ki je čisto na meji bogokletstva. V brzojavi (!) datirani iz Rima, poroča »Sl. Dom« o zanimivi službi božji pod morskno gladino in poudarja, da te vrste sv. maše nima primere v cerkveni zgodovini. Italijani so spustili v vojni luki Tarentu v morje novo podmornico. Nanjo se je med drugimi dostojanstveniki vkrcal tudi tarentski nadškof z več duhovniki, nakar je podmornica odplula z vso brzino na široko morje.

»Ko je prišla tako daleč od obale«, pravi »Slovenski Dom«, da ni bilo več videti kopnega, se je potopila in počakala ure, ko se v italijanskih garnizijah vrši služba božja. Potem je začel služiti sveto mašo nadškof ob asistenci več duhovnikov in sicer v prostoru, kjer so shranjeni torpedi... V nagovoru, ki ga je nadškof imel med mašo, se je spominjal junštva vojakov, ki so umirali na morju in v taki globini zato, da bi nesli civilizacijo v divje pokrajine. Sv. mašo so po kablu prenašali na torpedovodcu, ki je čakala v bližini podmornice, odtod pa jo je kratkovalovna postaja prenašala v Tarent, kjer jo je ondotni radio oddajal dalje. Po vsej Italiji so tej maši prisostvovali neštete množice, ki so dajale z navdušenimi vzklidi duška svojim čuvstvom ob tem tako izrednem in neobičajnem dogodku.

Nerednsti v občinskih poslovanjih

V času, ko redno čitamo v »Slovenca«, da je bil razpuščen ta in ta občinski svet zaradi nerednosti, ki jih je ugotovila revizijska komisija, imamo priliko čitati v beograjskih listih vesti o poverbah in gorostasnem gospodarstvu po raznih občinah v južnih krajih naše države, ne da bi zasledili tudi vesti o razpustu dotičnih občin. Med nerednostmi, ki se očitajo slovenskim občinskim očetom, so tudi take, da so kupili od kakega fotografa, člana občinskega odbora, fotografske slike dotičnega kraja, ker jih je slučajno imel samo on v zalogi kot edini fotograf v kraju. Drugi so se zopet pregrešili, ker so prodali občini par sveč ali nekaj metrov drv. Te dni pa smo čitali v vladnem »Vremenu« pod naslovom »Pravi kaos« v poslovanju čuprijske občine« poročilo preiskovalne komisije o poslovanju te občine. Po tem poročilu je prejemal župan te razmeroma majhne občine mesečno plačo 2.200 Din, člani občinske uprave pa po 800 Din. Komisija, ki jo je izvolil iz svoje srede občinski svet, da preišče stanje občinskega gospodarstva, je za sedaj mogla ugotoviti samo to, da je stanje občinskega gospodarstva tako zavoženo, da se živ krst ne spozna v njem. Porabljenih je bilo celo 128.000 Din depozitov, za kaj, se še ne ve. Prav tako nihče ne ve, koliko dolguje občina komu in koliko občini kdo. Računajo pa, da bodo znašali ti. nikjer zabeleženi dolgovi kakih 300.000 Din.

Volitve v splitsko obrtniško zbornico

Split, 25. februara. o. Končno so bili objavljeni definitivni rezultati volitev v obrtniško zbornico. V štirih volilnih okrajih je bilo vpisanih 3.096 volilnih upravičencev. Glasovalo je 1.644 odnosno 53 odstotkov, od teh za listo hrvatskih obrtnikov 1.108, za neodvisno listo pa 528. Lista hrvatskih obrtnikov dobi 19 svetovalec, lista neodvisnih obrtnikov pa 7.

60 rudarjev zasutih

Budimpešta, 25. februara. AA. V promogovniku pri Miškoicu je zasulo 60 rudarjev. Dosele so jih 15 rešili. Reševalna dela se nadaljujejo.

Gospodarski svet

Male antante

Praga, 25. februara. b. Gospodarski svet Male antante je danes v dveh sekcijah začel svoje delo. Prva se je bavila s trgovinskimi odnosi med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Pri pogajanjih sta obe delegaciji predložili medsebojne zahteve, proučili gospodarski načrt, po katerem se je delo doseglo, pregledali rezultate dela ter razpravljali o možnostih še večje izmenjave blaga med obema državama. Popoldne so se na enak osnovi nadaljevala trgovinsko-politična pogajanja med Češkoslovaško in Rumunijo. Razen tega so razpravljale tudi komisije za železniška vprašanja, letalski promet ter podnavski tranzitni promet. Plenum konference se bo sestel jutri.

PET KNJIG ZA 20 DIN vam da edino Vodnikova družba

Akcija proti monopolu šolskih knjig

Deputacija slovenske grafične obrti v Beogradu Izjave beograjskih organizacij proti monopolizaciji

Beograd, 25. februara. v. Pod vodstvom predsednika Društva tiskarnarjev g. Hrovatina je prispela v Beograd deputacija slovenskih tiskarnarjev, knjigarnarjev in tiskarskega delavstva, da se enkrat protestira proti monopolizaciji in unifikaciji šolskih knjig. Deputacija je bila zvečer ob 7. sprejeta pri predsedniku vlade, ter se je prijavila tudi prosvetnemu in notranjemu ministru. Deputacija vztraja pri tem, naj bi kraljevska vlada natečaje za nove šolske knjige preklicala, ves nadaljnji postopek za poenotenje in monopolizacijo učbenikov ustavila ter predložila narodni skupščini razveljavljenje tozadevnih odredb zakona o šolskih knjigah iz l. 1929. Deputacija se je obrnila tudi na skupščinske klube ter zaprosila njihovo pomoč. Popoldne se je vršil sestanek vseh slovenskih poslancev s člani deputacije ter se je razpravljalo o nadaljnjih korakih.

V današnji »Politiki« sta objavljene izjavi beograjskih organizacij tiskarskih podjetij in knjigarnarjev, ki se tudi odločno izrekata proti monopolizaciji šolskih knjig. Udruženje tiskarskih podjetij opozarja posebno na hude gospodarske in socialne posledice, ki morajo nastati v jugoslovenski tiskarski obrti, ako se monopolizacija izvede. Predstavka se poziva na dejstvo, da se zakon iz l. 1929 vse do lani ni izvajal, ker se je uvidevalo, da ni dober. Sam Glavni prosvetni svet se je izrekel proti njegovemu uveljavljanju in se postavil na stališče, da ga je treba revidirati. Monopolizacija učbenikov bo po mišljenju tiskarskega udruženja knjige podražila in poslabšala in bo ob enem povzročila veliko brezposelnost v tiskarski panogi. Res je sicer, da bo razpisana licitacija, toda ker gre pri nekaterih knjigah za milijonske naklade, se bodo mogle licitacij udeležiti le tiskarne, ki bodo lahko investirale velika sredstva za nabavo posebnih strojev itd. Danes je pri izdelavi šolskih knjig zaposlenih 150 tiskarn 3000 delavci. Ako se izvede monopolizacija, bodo ta posel opravljale dve do tri rotacijske mašine z največ 100 delavci. Edino korist bodo imele komisije za pregled rokopisov, za katere so predvidene velike nagrade. Dočim bo n. pr. dobil avtor abecednika 40.000 Din, dobi komisija, ki bo pregledala rokopis 45.000 Din; pisec zgodovine za III. razred bo dobil 28.000 Din, za IV. razred 50.000 Din, komisija pa bo pobrala 144.900 Din; avtor računice za III. in IV.

Z abesinskih bojišč

V pričakovanju italijanskega napada na abesinske postojanke pri Ambi Alagiju

Rim, 25. februara. o. Tukajšnji vojaški krogi naglašajo, da je italijanska vojska v poslednjih zmagah na severu in jugu zavzela ves teritorij, ki je predviden v znanem pariškem načrtu Hoareja in Lavaia. Italijanska vojska je potemtakem sama zavzela ozemlje, ki je bilo prisojeno po tem načrtu, kljub temu ima sedaj še pravico nadaljevati svojo akcijo, kolikor je potrebna za zaščito italijanskih interesov v vzhodni Afriki.

Obstreljevanje Desija

Adis Abeba, 25. februara. AA. Havasov posebni dopisnik poroča: Italijanska letala nadaljujejo skoro dan za dnem obstreljevanje Desija in okoliških krajev.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 25. februara. AA. Propagandno ministrstvo je objavilo naslednji komuniké št. 135:

Na vsej eritrejski fronti je bilo intenzivno delovanje patrulj. Letalstvo je obstreljevalo sovražne oddelke južno od Amba Alagija in v Tembienu. Na somalskem bojišču ni bilo posebnih dogodkov.

Pred Amba Alagijem

Asmara, 25. februara. g. Po verodostojnih virih so abesinske postojanke na gorskem grebenu Amba Alagi zaradi številnih zračnih napadov že popolnoma zrele za napad. Kakor računajo, bodo Italijani zavzeli te strateško važne točke za prodiranje v notranjost dežele v sredo ali četrtek.

Nesoglasja med cesarjem in rasom Kase

Džibuti, 25. februara. AA. (Stefani) Med abesinskim cesarjem in rasom Kase, no-

Oglas je registr. pod št. 1733 od 17. XII. 1935.

razred bo prejel 45.000 Din, komisija pa bo vzela 135.000 Din. Spomenica tiskarskega udruženja na koncu poudarja, da je predsednik vlade deputaciji udruženja izjavil, da ne bo dovolil, da država trguje na škodo državljanov in udruženje se zato zanaša, da bo monopolizacija preključena.

V izjavi organizacije knjigarnarjev v Beogradu je rečeno, da bo zaradi unifikacije učbenikov v Jugoslaviji mesto dosedanjih okroglo 500 raznih učbenikov v bodoče izdanih samo 40. To bo pomenilo veliko škodo za knjigotštvo. Država bo naravno dajala manj rabata za prodajo šolskih knjig. Zaradi tega bodo morale knjigarne zmanjšati svoje režijske stroške in bodo mogle plačati tudi le manjše davke. Knjigarne so se do sedaj na račun dobičkov od šolskih knjig mogle posvetiti tudi založniškemu poslu za lepo in znanstveno literaturo, ki je le redkokdaj dobičkonosna. Ta založniški posel bo moral sedaj avtomatsko prenehati. (Ta argument malo šepa. Pri nas n. pr. Tiskovna zadruga, Vodnikova družba, Hram, Modra ptica itd. vršijo zaslužen založniški posel brez pomoči dobičkov za šolske knjige, ki jih danes starši drago plačujejo z največjim naporom in žrtvami. Op. ur.) Udruženje knjigarnarjev se tudi boji, da bodo, ko se licitacija, zaradi težke gospodarske krize tiskarne stavile tako nizke potitbe, da bi to moglo pomeniti zlom grafične obrti v državi. Unifikacija učbenikov izhaja tudi obzornosti razne vrste pri neobveščenih elementih in Glavni prosvetni svet se je izrekel proti. Po zasebni iniciativi izhaja danes vse več in vse boljših učbenikov, državna iniciativa pa bo s dinamiko šolskih knjig samo zavrla. Ako je že potreben ta eksperiment, potem naj se izdajajo državni učbeniki, toda ne da bi se prepovedalo izdajanje zasebnih šolskih knjig.

V posebnem članku razpravlja menda v imenu avtorjev N. S. Nedić o monopolu učbenikov ter raziskuje vzroke nezadovoljstva, ki se pojavlja proti dosedanjemu sistemu. Danes se učbeniki menjavajo od šole do šole, razreda do razreda, iz leta v leto, starši pa plačujejo Navzlic temu prihaja pisec do zaključka, da bo monopol šolskih knjig povzročil še večjo škodo. Zlasti je pa danes neizvršljiv, ko še nima, mo definitivnega preizkušnega učnega načrta in programa in ko je učbeniška književnost pri nas še v povojih.

Ogromno povečanje letalstva v Italiji

Rim, 25. februara. o. Ob priliki sestanka vrhovnega vojnega sveta v Beneski palači pod vodstvom Mussolinija in ob prisotnosti italijanskega prestolonaslednika Umbertoa so se zbrali v Rimu tudi vsi vrhovni letalski poveljniki. Dobro Poučeni krogi zatrjujejo, da je bil na tem sestanku sprejet nov italijanski obrambni in napadalni letalski načrt, ki bo veljal za italijanski polotok v primeru napada od katerekoli strani. Razen tega so na sestanku govorili, da se mora ojačiti akcija za zgraditev novih letalskih oporišč in podzemskih skladišč municije ter pospešiti dobava italijanskih letal.

Nesreča češkoslovaškega potniškega letala

Pariz, 25. februara. AA. Na poletu med Strasbourgom in Parizom, kakšnih 120 km od Pariza, se je ponesrečilo češkoslovaško potniško letalo. Pilot in mehanik sta se ubila.

Vremenska napoved

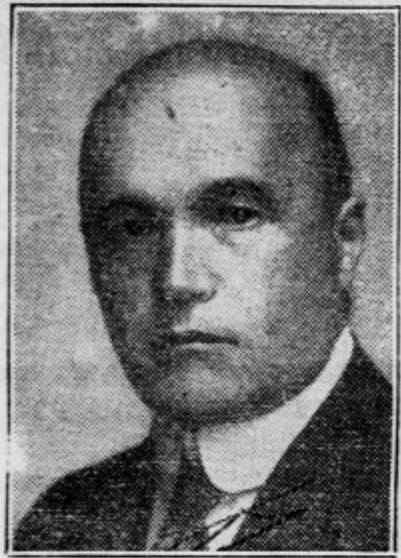
Dunajska vremenska napoved za sredo: V splošnem precej jasno. Temperaturna razmera, povišana, povišana.

Naši kraji in ljudje

Novi železniški direktor dr. Fatur

Ko je odšel prejšnji železniški direktor g. Josip Cugmus za pomočnika generalnega direktorja državnih železnic, je prevzel ljubljansko direkcijo g. dr. Aleksander Fatur, dosedanjí načelnik splošnega oddelka te direkcije.

Novi železniški direktor se je rodil leta 1878 v Zakutu blizu Brežic v železničarski družini. Ljudsko šolo je dr. Fatur dovršil v Brežicah in Ljubljani, tam tudi srednjo šolo, na Dunaju pa pravne študije, ki jih je leta 1908 zaključil — že med službo pri železnici — z doktoratom. Po diplomi na pravni fakulteti je leta 1902 vstopil v službo pri prejšnji Južni železnici in nastopil prvo službeno mesto v Zagorju ob Savi. Od tod so ga kmalu premestili v Gorico, pozneje v Ljubljano in slednjič v centralo

na Dunaj, kjer je ostal do leta 1910. Tega leta je bil postavljen za transportnega kontrolorja v Trstu, toda v začetku vojne je bil spet odpoklican v osrednje urade na Dunaj, od koder pa so ga spomladi leta 1917 pozvali kot črnovojnika v vojaško službo. Znano je, da je Avstrija z odgovornih upravnih mest v železniški službi silila v vojaške le one svoje ljudi, ki ji tamkaj iz državnih političnih razlogov niso bili po godu. Vojaško sukno je moral dr. Fatur nositi do avgusta 1918, ko ga je spet potrebovala in odpoklicala železnica.

Po prevratu je bil dr. Fatur že novembra 1918 imenovan za vodjo novega obratnega inspektorata, nekake poddirekcije Južne železnice v Ljubljani. Jeseni leta 1923, ko je bila Južna železnica podržavljena, je bil dr. Fatur imenovan za načelnika splošnega oddelka in je na tem važnem položaju deloval vse do svojega sedanjega imenovanja za direktorja.

Novi g. direktor je izšel kakor že omenjeno, iz železničarske rodbine in je torej od rane mladosti, pa tudi pozneje v službi poskusil odgovorno železničarjevo delo v vseh različnih panogah, tako da kot redko kdo drugi pozna težave in skrbi vsakega izmed svojih podrejenih. Dr. Fatur je obenem zastopnik one močne železniške generacije, ki je od prejšnje družbe Južne železnice prešla v službo jugoslovenskih državnih železnic in je z njegovim imenovanjem dobila zadoščenje za vse zasluge, ki si jih je stekla ta generacija pri ureditvi železnice v naši ožji domovini.

Bilanca kulturnega dela SPD

Uspehi in načrti osrednjega društva naše planinske organizacije

Ljubljana, 25. februarja. Za občni zbor osrednjega društva SPD, ki se bo vršil prihodnje dni, je odbor objavil izčrpano delovno poročilo, ki zgovorno pravi, da zavzema planinstvo klub krizi zmerom širši razmah in da vzporedno stalno naraščajo tudi posli organizacije. Ob koncu lanskega leta je društvo šlo 3483 članov, kar pomeni nasproti prejšnjemu letu sicer neznatno izgubo 35 članov. Z vsemi podružnicami pa ima društvo po najnovejših statističnih podatkih okrog 8000 organiziranih planincev, od katerih odpade na osrednje društvo torej nekako 43%.

Med posebnimi uspehi izkazuje posebno živahno delavnost literarno-znanstveni odsek, ki ga je bil ustanovil svoj čas pokojni dr. Tuma in ga tudi vodil do svoje smrti 10. aprila 1935. Po Tumovi smrti je prevzel njega vodstvo urednik »Planinskega vestnika« dr. Josip Tomišek. »Planinski vestnik« sam dostojno predstavlja živni razvoj našega planinstva in ga uvršča kot vsega uvaževanja vredno organizacijo svetovnega planinstva. Odbor je skušal doseči, da prosvetno ministrstvo priporoči list tudi šolam, in je že poslalo zadevno prošnjo na odločujoče mesto. Število njegovih naročnikov je znašalo, ob koncu leta 2415, a 1508 jih odpade na člane osrednjega društva. Za tretje leto pripravila odsek izdaja albuma domačih planinskih rastlin, v katerem bodo v naravnih barvah zbrane naše zaščitene, zdravilne in vse druge pomembne planinske rastline. Knjigo bo napisal prof. Petkovšek, ki je sam nabral okrog 500 rastlin, pri podrobnem delu pa mu pomagajo še prof. Paulin, docent dr. Tomažič ter fotografirani člani odseka. Delo bo še letos dovršeno, tako da izide leto 1937. Osrednje društvo je lani in letos votiralo za izdajo po 10.000 Din, banška uprava pa je tudi zagotovila svojo podporo.

Ker je mestna občina ljubljanska pri omnovanju mestnega muzeja odstopila dru-

štvu v Auenpergovu palači dve sobi, je odbor že pričel organizirati alpski muzej. Na vse podružnice je naslovil prošnje, naj prispevajo reliefe, slike in drugo gradivo s svojega področja (relefe Kamniških planin, Karavank, Pohorja, zasavskega hribovja itd.), obrnil pa se je tudi na množico instanc in zasebnikov, ki hranijo zgodovinsko važne predmete. Naravnoslovci so zaproseni, da uredijo zbirke naše flore in favne ter zoološke, meteorološke in mineraloške oddelke. Seveda pa bodo trajala leta, preden bo muzej, ki naj pokaže naše planine in naše planinstvo z vseh vidikov, organiziran do kraja. Knjižnice po kočah in domovih so bile zadnji čas v zelo slabem stanju, zato je društvo izvedlo med članstvom nabiralno akcijo knjig, ki je naletela na izredno ugoden odziv. Nabralo se je okrog 1500 zvezkov, a zlasti izdatno je društvo obdarila Slovenska Matica. Med publikacijami, ki jih ima osrednje društvo v načrtu je obsežna zbirka planinskih izrazov z vseh področij, ki jo je bil sestavil dr. Tuma in jo zdaj pregleduje prof. dr. Breznik, v zapuščini tega neutrudljivega znanstvenika in planinca pa se nahaja tudi botaničen slovar s pristnimi slovenskimi rastlinskimi izrazi. Prav tako se pripravljata ponovna izdaja markiranih poti, ki bo uvaževala tudi zimske markacije. Društvena knjižnica šteje danes 1067 knjig, med njimi mnogo dragocenih starejših del in letnikov raznih inozemskih alpskih revij. »Planinski vestnik« se stalno zamenjuje s 96 jugoslovenskimi ter inozemskimi planinskimi glasili, kar obogati knjižnico vsako leto z okrog 50 lepimi knjigami.

Kakor smo navedli, je število članstva za neznatno številce padlo, na drugi strani pa je odbor poskrbel za razširitev organizacije s tem, da je v krog planincev pritegnil našo srednješolsko in akademsko mladino. Po dogovoru z vodstvom Feri-

jalnega saveza se je pod okriljem osrednjega društva zbralo doslej 832 srednješolcev in 947 akademikov, podobne organizacije mladih planincev ustanove tudi pri podružnicah SPD, v bodoče pa bo društvo skušalo pritegniti še mladino, ki pripada obrtnemu, trgovskemu, delavskemu in kmečkemu stamu. Prispevki, ki jih plačujejo mladinski člani preko svoje počitniške

Reke naraščajo

Polje okrog šabca je že pod vodo — Velika Morava še vedno narašča

Sremska Mitrovica, 25. februarja.

V svojem srednjem in spodnjem toku Sava močno narašča in je njeno vodovje že v raznih krajih doseglo kritično višino. Posebno nevarno je pri Sremski Mitrovici, kjer je obrambni nasip ostal nedovršen. Ta nasip bo dolg 6 km, doslej pa so ga zgradili samo na dolžino 3 km in je tako zapadni del mesta resno ogrožen od poplav.

Tehnični oddelek iz šabca je dobil pozive iz raznih krajev, naj pridejo čimprej strokovnjaki, da bodo organizirali obrambo. No delo. Pod vodo je že velik del ravnine okrog šabca. Poplavljeni je tudi cesta Drenovac—šabac, ki vodi ob Savi in veže s šabcem del Mačve. Po tej cesti se da sedaj priti samo s čolnom in je tako onemogočen vozni promet od šabca do Mačve. Pri vasi Mrčanovcu je Sava dosegla višino nasipa, ki je bil zgrajen pred dve letoma. Prebivalstvo pričakuje v strahu, da se bo vodovje preko nasipa razlilo na področju vasi Mrčanovac, Orašac, Mionik in Dragojevac.

Požarevac, 25. februarja.

Velika Morava se pri Čupriji sicer polagoma znižuje, v svojem spodnjem toku pa še vedno narašča. To naraščanje povzroča hude skrbi prebivalstvu in tudi tehničnemu

zveze, znašajo za srednješolca po 5 Din, za akademika pa po 7 Din na leto in se stekajo v poseben fond, ki se uporablja izključno samo v namene mladinske organizacije. Vodstvo srednješolske mladine je prevzel prof. Svetozar Janković, ki se je z vso vnetostjo posvetil tej nalogi. Ze lanske letoletje je društvo pod njegovim vodstvom priredilo v Malnarjevi koči pod Črno prstjo tritedensko počitniško kolonijo in prvi uspeh je dal pobudo, da se bodo za letošnje počitnice organizirale kar tri, na Malnarjevi koči, na Govnjaču in ob Bohinjskem jezeru pod Pršivcem.

ski cesti, da bi se ondi sezidali nekateri paviljoni bolnice, drugi pa ostali na sedanjem mestu. Bila bi s tem razdvojena, a težkoče zaradi tega niso nepremagljive. To bi bila le delna rešitev, kajti neugodna lega in pomanjkljivosti stare bolnišnice bi ostale. — Isto velja za nasvet nakupa Leoniča v namen kirurškega paviljona.

Menim, da bi bilo najprihajše, kupiti zemljišče ob mrtvaščini tik bolnišnice, ki je nezazidano, ter ondi takoj postaviti dvojne poslopji, zidani tako, da bi le z neznatnimi adaptacijami bili povsem uporabni za stanovanjski hiši. Ta poslopja bi začasnó do dograditve nove bolnišnice služila v razbremenitev prenapolnjenja in nudila prvo pomoč, potem pa se prodala.

Z vso odločnostjo moramo pa zavračati misel, da naj se stara šentpeterska kassarna, bodisi deloma, bodisi celotna uporabi za bolnišnico, ker bi to bilo povsem neprimerno in velikanski korak nazaj v starodavne mizerne razmere, o katerih smo mislili, da so vendar za vedno premanjane.

Vprašanje bolnice je tako važno, da ne sme izgubiti splošnega zanimanja. Potrebna je javna diskusija, več oči več vidi in več glav da neč misli. Vprašanje je ogromne važnosti za cele generacije.

Dr. F. G.

Pride! KINO SLOGA ZELENIDOMINO

Zanimivo predavanje o Bolgariji

Ljubljana, 25. februarja. Bolgarski dnevi, ki jih prireja Jugoslovensko-bolgarska liga, dobivajo svojo vsebino v prireditvah, ki naj popularizirajo in poglobijo jugoslovensko-bolgarsko vzajemnost. V dvorani Trgovskega doma je imel snovi zanimivo predavanje o svojih vtiskih o potovanju po Bolgariji predsednik zbornice za TOI g. Ivan Jelačin. Predavanje je privlačilo mnogo odličnega občinstva. Večer je otvoril predsednik JB lige ravnatelj g. Rasto Pustoslemšek, ki se je zahvalil za obilen poset in izrazil svoje zadovoljstvo, da tako lepo prodira misel o jugoslovensko-bolgarski vzajemnosti med narod. Kratko je orisal delo lige v preteklosti ter omenil tudi pot male skupine Slovencev v Bolgarijo leta 1906, na kongres novinarjev in pisateljev v Soliji.

G. Ivan Jelačin je v dve uri trajajočem predavanju prikazal prilike v Bolgariji, kakor jih je videl in doživljal maja 1934, ko je posetil razna mesta v bratski državi s 50 člani broječe delegacije naših gospodarstvenikov pod vodstvom predsednika beo-

Zoper trdo stolico,

hemorolde in črevesni katar je naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica, večkrat na dan použita, dobro sredstvo.

Ogl. reg. S. br. 15435/35

grajske trgovske zbornice g. Voja Petkovšča. V delegaciji je bilo tedaj še več kot 10 drugih Slovencev. Ze na prvi postaji v bratski državi so bili naši gospodarstveniki deležni prišrčnega sprejema, ki se je ponavilj povsod, kamor so prišli. Ti spontani sprejemi so dokazovali, da je ideja o vzajemnosti med Bolgari morda celo bolj ukošenjena kakor pri nas. Tolmačil je prelepe vtiske, ki so jih izletniki dobili v Soliji pri obisku najodličnejših gospodarskih ustanov in pri veliki cerkveni slovesnosti. Delegacija je obiskala rudnik Pernik v bližini Solije, potem pa velika industrijska podjetja v Plovdivu, Varni, Burgasu itd. Opisoval je organizacijske talente Bolgarov, pripovedoval je o vzorno urejenem hotelstvu ter o smislu za turizem. Lepo izpričevalo je dal bolgarski pridnosti in vestnosti. Svoje predavanje je prepletel s spomini na znatne in delavne moči, ki odločilno vplivajo na gospodarski položaj Bolgarije. Naglašal je, da naše idealistično stremjenje po zbliznanju z Bolgari ne pogrša realne podlage, saj bi z izmenjavanjem dobrin pomagali drug drugemu. Če pride kakoli do ureditve prazdnevanj obeh narodov bomo imeli južni Slovani odprto pot od Jadrana do Črnega morja in še dalje v širni svet.

G. predavatelj je žel za svoja izvajanja, med katerimi se je posluževal tudi statističnih podatkov glede uvoza in izvoza obeh držav, živahno priznanje. Prijeten večer je zaključil g. ravnatelj Pustoslemšek, ki je pozval navzočne in vso našo javnost k še vztrajnejšemu delu na polju zbliznanja med našim in bolgarskim narodom.

Pride! KINO SLOGA ZELENIDOMINO

Strašno dejanje ljubosumnega moža

Maribor, 25. februarja.

Pri Sv. Križu pri Prevaljah na Koroskem je posestnik Peter Misirlič z nožem umoril svojo ženo Josipino in njenega ljubimca Franca Kredla. Na Kredla je bil že dolgo časa ljubosumen, ker je bil preprostan, da je imela njegova žena še pred poroko z njim razmerje. Ženo in njenega prijatelja je zalotil, ko se je nepričakovano vrnil domov. V divji jezi je na oba navlil s kuhinjskim nožem. Žena je bila takoj mrtva, Kredl pa je imel še toliko moči, da je tekel na dvorišče in klical sosedo na pomoč. Ko so sosedje prihiteli, je bil Kredl že mrtev, Misirliča pa so v zadnjem hipu rešili, ker se je hotel po strašnem dejanju obesiti.

Ko so ga obuzali k življenju, je pripovedoval, da je že dolgo sumničel, da se njegova žena sestaja s Kredlom. Da bi se prepričal, je odšel od doma in se skril v bližnji hiši. Od tam je videl, kako se je Kredl napotil k njegovi ženi. Ves razburjen in srdit je šel v kuhinjo, vzel kuhinjski nož in potem oba zabodel. Z dvojnim umorom so bili zaključeni dolgotrajni prepiri v Misirličevi hiši.

Pride! KINO SLOGA ZELENIDOMINO

O novi ljubljanski bolnišnici

Ljubljansko bolnišnico so zidali l. 1894—1895. Velikonočni potres 1895 je staro, nekdanj samostansko veliko poslopje dotrdanje bolnišnice na Dunajski cesti tako poškodoval, da ni bilo več varno in so morali bolnišnice za silo nanesti v barakah na velikem vrtu. Zidanje nove bolnišnice so tako pospešili, da so mogli na jesen že prenesti tja bolnike.

Pred 40 leti je bila Ljubljana še malo mesto s 25.000 prebivalci. Bolnišnica je ležala takrat skoro na periferiji mesta. Tramvajskega in avtomobilskega prometa še ni bilo. Poslopja so bila moderna in velik napredek proti starim razmeram v vsakem oziru. A od tedaj se je mesto zelo povečalo in razširilo; bolnišnica leži v zelo nemirnem in torej neprimernem kraju. Velik šunder prometne ceste, vedno zvonjenje v cerkvi v neposredni bližini krati bolnikom prepotrebni mir. V tem času pa je tudi medicina in arhitektura močno napredovala. Kar je bilo takrat moderno, je postalo zastarelo, ker ne ustreza več današnjim razmeram in zahtevam. Zato ima bolnišnica danes mnogo nedostatkov in neprimernosti, ki se — v kolikor zadevajo zgradbo — ne dajo odpraviti z adaptacijami.

Bolnica je postala tudi mnogo premajhna. Vedno neugodnejše gnotne razmere so poleg naraščajočega prebivalstva vzrok, da so mnogi prisiljeni iskati si zdraviljenja v bolnici, dočim so se prej zdravili v domači oskrbi. Razmere zaradi prenapolnjenosti bolnišnice so postale tako gorostasne in neznosne, da je slednjič zavladala splošna zahteva po temeljiti pomoči. Vpraša-

nje je: ali nova zgradba, ali razširjenje bolnice — kje in kako?

Proti novi zgradbi se navaja v prvi vrsti težkoča finančne strani: ogromni stroški za novo, moderno bolnišnico. Res je težava, zlasti v času zasedanja krize, vendar nas to ne sme premetati. Saj je blagor in zdravje državljanzov prva skrb države in ako zmornem velike izdatke za razne druge, večkrat celo za manj potrebne ali morda tudi nepotrebne stvari, se mora najti tudi možnost, da se za zgradbo nove bolnice v etapah v dobi več let zmagajo stroški. Stara bolnišnica se potem uporabi za druge namene, za katere si prihranimo stavbene stroške, ali pa prodajo in tako vsaj deloma krije izdatke.

KINO SLOGA Telef. 2730
Opereta sladkih melodij in pristnega dunajskega humora

Prigodbe

iz Wienerwalda

Magda Schneider, Albach Betty,

Leo Slezak

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Nova bolnišnica spada izven mesta v miren, zdrav kraj, ki mora seveda imeti z mestom ugodne zveze — o določi kraja, o gradnji sami morejo odločevati le strokovnjaki-zdravniki in stavniki arhitekti po točenem studiju in preudarku. To seveda rabi časa in odpomoh je nujna. Kaj naj se stori? Ali ne bi bilo bolje, skušati z adaptacijami in nekaj novimi paviljoni doseči isto, a hitreje in ceneje?

Glede adaptacij se lahko reče, da bi bile le druga krparija, ki nikakor ne bi dosegla svojega namena ter je škoda za s tem zavrnjeni denar. Drugo pa je z zidavo nekaj paviljonov. Svoo čas je bilo kupljeno zemljišče Kmetijske družbe na Poljan-

JUTRI KINO UNION!
MAZURKA
Rezerviranje vstopnic za jutrišnje premiero sprejemamo že danes! WILLY FORST!

Največja filmska mojstrovina sezone! Tretji film izdelan pod režijo WILLYJA FORSTA! — Umetnina, ki je triumfirala po vsem svetu! — Pola Negri, Paul Hartmann, Albrecht Schoenhals in Ingeborg Theek novinka, ki jo je odkril PREMIERA JUTRI V KINU UNION

Pet vekov Sarajeva

Letos slavi Sarajevo 500 letnico svoje ustanovitve —
Kratek pregled razvoja

Iz sarajevskega predmestja

Sarajevo, 25. februarja. Pred prihodom Turkov v Bosno in Hercegovino je bila na področju današnjega Sarajeva dubrovniška naselbina Vrhbosna. Dubrovčani so v srednjem veku imeli živahne trgovske zveze z Bosno, Srbijo in drugimi deželami na Balkanu in so zaradi tega v raznih krajih snovali svoje kolonije, ki so bile etape v trgovskem prometu.

Med dubrovniškimi kolonijami je zavzemala Vrhbosna važno mesto, ker je ležala na križišču važnih cest od vzhoda proti zapadu. Mala naselbina Vrhbosna je v zgodovini prvič imenovana že leta 1371.

Vrhbosna je padla v roke Turkov prej kakor ostali kraji Bosne in Hercegovine, ker so ji Turki iz strateških vzrokov posvečali veliko pozornost. Prvič so Turki

zavzeli Vrhbosno že leta 1417, morali pa so jo spet v kratkem zapustiti. Definitivno so to važno točko osvojili 1436 in ostali tam do konca svoje oblasti v Bosni in Hercegovini. V Vrhbosni so Turki ustanovili svoje vojaško taborišče, od koder so često vdirali v druge dele bosanskega kraljestva. Do tedaj malo in neznatno dubrovniško kolonijo so Turki začeli takoj razširjati in dali so ji turško ime Sarajevo (saraj-ovi-dvorec na polju). Letos je torej 500letnica ustanovitve mesta Sarajeva.

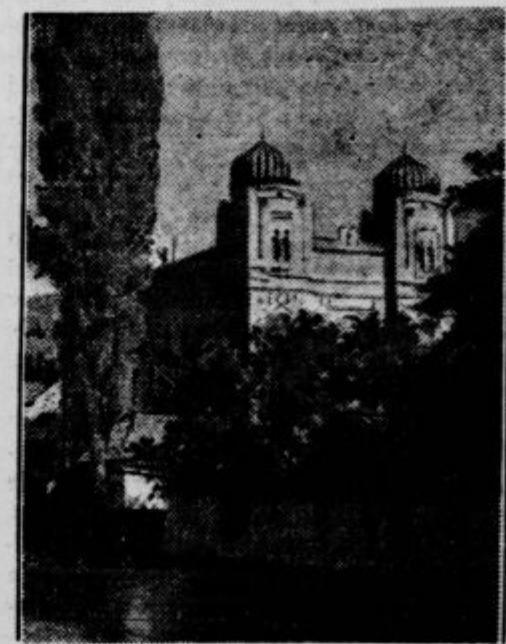
Znatne napredke je Sarajevo doseglo v dobi Gazi Isabega Ishakovića, ki je imel v Sarajevu svoj sedež. Isabeg je v nekaj letih ustanovil in uredil številne kulturne, gospodarske in socialne ustanove in ga zaradi tega sarajevska zgodovina upravičeno smatra za ustanovitelja mesta. Drugi veliki turški državnik, Gazi Husrevbeg, ki je bil poglavar Bosne v polovici 16. stoletja, je nadaljeval delo svojega prednika ter v kratki dobi svojega vladanja zgradil v Sarajevu mnoge važne stavbe, med katerimi so posebno važne Begova džamija, kopališče, kuhinja za revno prebivalstvo in mnoge kulturne ustanove.

Ko je turška vojska prodrla proti zapadu preko meja Bosne in Hercegovine, je premeštil Ferhad-beg Sokolović upravno središče Bosne iz Sarajeva v Banjaluko. To je bilo konec 16. stoletja. Sarajevo pa je pozneje spet dobilo svoj pravi pomen. Sedež upravne oblasti je bil prenesen iz Banjaluke v Travnik, v polovici 19. stoletja pa je Omer paša Latas, avstrijski vojni begunec, ki je dosegel največjo čast v turški vojski, spet prenesel vezirski sedež iz Travnika v Sarajevo. Od tedaj se je mesto bujno razvijalo. Po avstrijski okupaciji je bila Sarajevu posvečena velika pozornost in je mesto postalo v pravem pomenu besede gospodarsko, politično in kulturno središče vse Bosne in Hercegovine.

V dobi petih vekov je Sarajevo doživelo mnogo veličnih nesreč. Najhujša je bila, ko je Rycen Savojski po svojem smelem pohodu skozi Bosno prispel v Sarajevo. Nje-

gov prihod je sprva netil nade podjarmljenih kristjanov, ko pa se je princ umaknil s svojo vojsko, je njegov pohod izzval turško maščevanje. Mesto je postalo žrtev strašnega požara, ki je uničil veliko številno domačij kristjanov in židov. V 18. stoletju je požar enajstkrat uničeval sarajevsko mesto. Zadnji veliki požar je pustošil mesto po avstrijski okupaciji leta 1879. Tedaj so škodo cenili na 23 milijonov goldinarjev. Mesto pa se je po vsaki nesreči obnavljalo in ima danes že nad 80.000 prebivalcev. Muslimanov je okrog 35.000, katolikov okrog 20.000, pravoslavni nad 17.000, židov pa okrog 9.000. Verske razlike se izražajo tudi v pestrosti običajev in narodnih noš, kar mnogo prispeva k privlačnosti Sarajeva.

Ob 500letnici ustanovitve Sarajeva bomo objavili še razne zanimivosti iz gospodarskega in kulturnega življenja, iz preteklosti in sedanjosti zanimivega mesta na križišču vzhoda in zapada.

Zidovska sinagoga

Domače vesti

Bolgarsko odlikovanje. Ravno je prejel itijeti učitelj g. Milan Pertot, dirigent učiteljskega pevkega zbora, od bolgarske legacije iz Beograda obvestilo, da mu je podelil car Boris III. komandirski križ narodnega reda za građanske zasluge III. stopnje. G. Milan Pertot je lani v maju z učiteljskim pevskim zborom potoval po južni Bolgariji ter dirigiral koncerte v Sofiji, Plovdivu, Stari Zagori, Kazanliku, Slivenu, Burgasu in Jambolu. K visokemu odlikovanju čestitamo tako dirigentu Pertotu kakor tudi učiteljskemu pevskemu zboru.

Predavanja ZKD: pri Sokolu v Grosuplju jutri ob 20. u potovanju s »Kralji-ko Marijo« (od Kaštelov do Korzike), predaval bo g. Viktor Pirnat, pri Sokolu v Višnji gori bo isto predavanje 28. t. m. ob 20. u predaval g. dr. Mis Franta o temi: »Rene- bese zdravnik mladim ljudem«. Pri Sokolu na Ježici dne 29. t. m. ob 20. u predaval g. dr. Ljudevit Kušcer o temi: »Življenje po morjem«.

Dar Narodne banke revnim dijakom zagrebškega vseučiliša. Od Narodne banke je prejel rektorat zagrebškega vseučiliša 10.000 Din s prošnjo, naj razdeli 8.000 Din revnim dijakom vseučiliša, ostank 2.000 Din pa revnim dijakom visoke ekonomske komercialne šole.

JUU za radovljiški srez bo zborovalo 2. marca v Lescah. Na dnevnem redu predavanje o gospodinjstvu. Predavateljica iz Ljubljane, Začetek ob 9.

Trije novi semji v Vidmu-Dobropoljah. Splošno je znano, da so dobropoljski semji v Vidmu najbolj obiskani od vseh semjov, kar jih je v kočevskem okraju in daleč naokrog. Radi tega so tako mesarji, kakor sejmarji in domači prebivalci večkrat izrazili željo, da naj se število semjov zviša. Da se ustreže tej želji, je občinski odbor prosil bansko upravo, da se naj vrše poleg dosedanjih štirih semjov še trije novi semji vsako leto. Prošnjo je ugodeno. Vsi trije novi semji se bodo vršili v dneh 10. februarja, 3. marca in 26. oktobra. Dogon živali je prvo leto za vse tri živinske semje popolnoma prost vsake vstopnine. Vsi obiskovalci dosedanjih semjov, zlasti mesarji in živinski trgovci so vabljeni na te tri nove semje.

Smrt požrtvovalnega nacionalista. V mostarski bolnišnici je umrl v starosti 50 let Dinko Zec, sin Nikole Zeca, ki je še edini ostal iz vrste južanskih hercegovskih upornikov in četnikov. Dinko Zec je bil pred vojno član nacionalno-revolucionarne organizacije, med vojno pa je mnogo pretrpel po ječah in taboriščih in na italijanski fronti. Bil je soustanovitelj Mostarskega Sokola, po vojni je požrtvovalno deloval v raznih nacionalnih organizacijah. Umrl je kot velik revež, a tudi njegov zaslužni oče preživlja v bedi svoja stara leta.

Glavna poštna avtogaraža v Beogradu, je bila preurejena aprila 1932 in je zdaj največja poštna garaža na vsem Balkanu. Priključena ji je tudi delavnica, v kateri popravljajo avtomobile za pošto službo. Tudi so naročili 10 novih malih avtomobilov znamke Opel, ki jih že razporejajo v Ljubljano, Skopje in Split.

Železničarji gradijo v Demir Kapiji bolnišnico, ki bo nosila ime blagopokojnega kralja Aleksandra. Železničarji, ki jih je blagopokojni kralj med vojno nazval junake pete armade, hočejo ovekovečiti njegov spomin z lepo akeijo. V Demir Kapiji bodo gradili bolnišnico za železničarje in za revno prebivalstvo. Demir Kapijo so izbrali za sedež bolnišnice zaradi tega, ker je bilo to mesto posebno drago blagopokojnemu vladarju. Vsi železničarji bodo meseca aprila in maja prispevali od svojih zaslužkov po 10 do 20 Din za gradbo bolnišnice.

Ogromnega soma so uleli ribiči iz Sremske Mitrovice, ki so lovili blizu Sremske Rače. Som se je zapletel v mrežo in se je šest mož precej časa trudilo, preden so ga izvlekli. Bil je dolg preko 2 in pol metra, težak pa 106 kg.

Potres v Splitu. V ponedeljek ob 11.26 so občutili v Splitu nekaj potresnih sunkov ter slišali izpod zemlje bobnenje. Ker Split nima seizmografske aparata, se ne ve, kje naj bi bil epicenter potresa.

Svetilnik na Kornatskih otokih. Katastrofa albanske jadnice »Tiranec« je spet spravila na dnevni red važno vprašanje postavitve svetilnika na Kornatskih otokih. Bilo je predlagano, naj bi se svetilnik postavil na otoku Smokvici. Albanska ladja se je razbila na grebenih tega otoka. Ribiči so prepričani, da bi bila ta in še mnoge druge nesreče preprečene, če bi bil otok razsvetljen. Momariški krogli sestavljajo spomenik, ki bo te dni predložena na merodajnih mestih.

Strašna avionska nesreča v Istri. Gošta meglja, ki je pred dnevi prekrila vse Jadrano, je povzročila strašno avionsko nesrečo, o kateri so podrobnosti šele zdaj znane. Civilno letalo na stalni progi Zader-Trst je v gosti megli izgubilo smer in zadelo v zvonik cerkve sv. Antona v Rovinju. Pri strašni nesreči so izgubili življenje štirje člani posadke in edini potnik, ki je usodnega jutra potoval z letalom. Ta potnik je bil v Zadru nastanjen industrijalec Ernest Bonetti, ki je bil doma s Starega grada na Hvaru in je imel svoje sorodnike tudi v Splitu in Šibeniku. Ponesrečeni Ernest Bonetti je bil star 47 let in tudi v naših krajih, ki jih je večkrat obiskoval po kupčijskih poslih, zelo priljubljen.

Smrtna žrtve letošnje bekrijske slave. V ponedeljek so se v mnogih srbskih krajih vršile bekrijske slave ali tekme pijancev. Ni še znano, kako so — recimo — v beograjskih predmestjih in v raznih drugih krajih, kjer polegajo veliko važnost na običaje »čistega« ponedeljka, obdržali svoje pozicije razni, splošno znani bekrijski kralji. O nekaterih bekrijskih slavah, ki so se pričele že v nedeljo, so že poročila v beograjskih listih in zabeležena je tudi prva

smrtna žrtve pijančevanja. To ni bil niti kak priznan bekrija ali celo tekmovalcev za čast poglavarja vseh pijancev, nego skromni kmetič Janko Vozar iz Skoplja v županjskem srezu. V Brčko je prišel na sejem in se v neki kavarni zanašel na bekrijski slavi. Popil je 3 litre žganja in 6 litrov vina. Ko je kolovratil proti domu, je obležal v jarku in jutraj so ga našli mrtvega.

Tihotapstvo tobaka v Južni Srbiji. Finančni stražniki in orožniki so lani v Južni Srbiji tihotapcem odvzeli okrog 80.000 kg finega tobaka. Tihotapstvo tobaka je v Južni Srbiji bolj razvito kakor v drugih pokrajinah zaradi slabih komunikacij. Največ tobaka prenesejo tihotapeci preko alpskih gor. Dobro so organizirani in večinoma tudi oboroženi. Zbere se navadno po 6 do 10 oboroženih tihotapev in šibke patrulje finančnih straž, ki štejeto le po nekaj muš, se s tihotapci krčdeli ne morejo spopasti v borbo. Seveda zasledujejo tudi orožniški tihotape in, da bi bili pred njimi kolikor toliko varni, se tihotapeci preoblaščijo v uniforme finančnih stražnikov. Požrtvovalni in iznajdljivi finančni organi pa večkrat odkrijejo kako skladišče vtihotapljene tobaka in to tvori tudi večino tihotapcem odvzetega plena.

ZNIŽANE CENE!

Možgani se utrujajo,

OVOMALTINE

je nenadomestljiva koncentracija redilnih elementov, zanesljiva, okusna hrana za obnovu energije, ki je oslabiljena zaradi prekomernega duševnega dela.

Zavojček: mali: Din 12.—, srednji: Din 27.—, veliki: Din 48.—

Veliko zborovanje rejcev malih živali v Tacnu se je vršilo pred dnevi ob številni udeležbi iz Dravci, Poljan, St. Vida, Guncelj, Vižmarji, Broda, Tacna, Smartna, Pirnič, Medvod in Gamelnja. Zbor, ki je bil v Koširjevi gostilni, je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. Novak. Ustanovnega zbora se je udeležil tudi zvezni strokovni tajnik g. Inkret Alfonz in obrazložil korist reje malih živali za malega človeka. Pri volitvah so bili izvoljeni: Novak Ivan (Tacna) za predsednika, Suštar Franc (Smartno) za podpredsednika, Zobec Ivan (Sp. Gamelnja) za tajnika, Brank Peter (Tacna) za blagajnika, Kralj Ivan (St. Vid) za gospodarja, Zlebnik Egidij (Zapuzje) za odbornika, Reboljeva Frančiška (Smartno) za odbornico, Sirkovska Apolonija (Sp. Gamelnja) za namestnico, Smolej Franc (Vižmarje) za namestnika. Za računsko preglednika sta bila izvoljena Kampuš Rafael (Vižmarje) in Strkelj Henrik (Guncelj). Za namestnika pa Bizjan Jože (Tacna). Novoustanovljeno društvo namerava v najkrajšem času prirediti lepo razstavo malih živali za svoj okoliš. Redni članski sestanki bodo vsakih 14 dni ob nedeljah ob 9. dopoldne pri predsedniku g. Novaku.

Žepar na vlaku. Od Sv. Jederti nad Laškim nam pišejo: Posestnik Anton Lapornik od Sv. Jederti nad Laškim je šel 14. t. m. na sejem v Sevnico. Nazaj grede se je zgledal v gostilni pri postaji, vzel iz denarnice 100 Din, s katerimi je plačal zaplatek v gostilni in si kupil vozni listek na postaji. Med vožnjo v vlaku pa je pri postaji na Bregu nenadno pogrešil denarnico, v kateri je imel 9900 Din. Orožništvo je pridno na delu, da izsledijo žeparja, odnosno najditelja. Komur je v zadevi kaj znano, naj javi orožništvu, za kar prejme izdatno nagrado.

Tovarna JOS REICH sprejema mehko in skrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

Zgodovina slovensko-nemških odnosov na Ljudski univerzi. Pred številno zbranim poslušalstvom je v ponedeljek zvečer pod okriljem Ljudske univerze predaval v dvorani Delavske zbornice univ. prof. dr. Kelemina o zanimivem vprašanju slovensko-nemških kulturnih odnosov v davni. Predavatelj je najprej opisal geografski položaj Slovencev v srednjem veku in tedanje politične razmere. Naši državni sosedji so bili na zahodu Bavarci, ki so igrali eno najvažnejših vlog v zgodovini obeh najbolj zapadnih slovenskih narodov, Čehov in Slovencev. V času naselitve so bili naši narodni mejaši romanizirani Retijci. Pogostokrat se naglašja, da smo Slovenci vso svojo višjo kulturo dolžni Nemcem, v resnici pa je romanski vpliv starejši in traja vse do najnovejših dob. Ko so Slovenci prišli pod nemško oblast, se je začela zgodovina stalnega upiranja tuji državi in cerkveni moči. Pozneje pa je odpor prenehal in Slovenci so se predali nemškemu vplivu tako, da se nanašajo ločijo od Nemcev samo še po jeziku. Čeprav so tudi v vsem srednjem veku živel kot samostojna pravna in kulturna enotica. V tretji dobi se začne porajati naša narodna zavest, nasproti nemški fevdalni gospodi stoji slovenski kmet. Okrog leta 1500. je razvoj dosegel naslednjo ali-

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24

DANES ob 4., 7¼ in 9¼ uri veselje ZA STARO IN MLADO
polno brezskrbnega smeha, šale, petja in godbe.
NAJBOLJŠA ZABA ZA VSAKEGA

Silly in Micky revija

Micky, goska, prešiček in drugo.

1.) Micky pri dr. Frankensteinu; 2.) Pametna kobilja; 3.) Micky na weekendu; 4.) Leteče miši (koloriran film); 5.) Micky v zemlji velikanov; 6.) Trije prešiči in rdeča kapica (kolorirana sala); 7.) V božični noči; 8.) Filmska sala »KDO DANES PLACA«.

REZERVIRAJTE VSTOPNICE!

Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

ko: Na zemlji, ki so jo nekoč naselili Slovenci in Ladini, se je formiral nemško-avstrijski narod, veja bavarskega plemena, ki ga ločijo od ostalega nemškega življa še danes mnoge stare vezi s slovenskim in romanskim elementom, na drugi strani pa se formira slovensko ljudstvo, tip alpskega Slovana, ki ga označuje izrazito kmetosko oblečje. Poslušalci so predavatelja za zanimiva, poučna izvajanja nagradili z živahnim aplavzom.

Recepcija na češkoslovaškem konzulatu. V ponedeljek zvečer je priredil tukajšnji češkoslovaški konzul g. St. Minjovsky z gospo soprog v svojem stanovanju na Brjavčevi cesti recepcijo na čast opernemu direktorju g. Mirku Polju in gener. tajniku Nar. gledališča in Glasbene Matice g. Karlu Mahkoti. Kakor že javljeno sta bila oba na vedena kulturna delavca odlikovana s češkoslovaškim redom in konzul g. Minjovsky jima je v okviru slovesne recepcije izročil odlikovanje. Pri svečanem aktu so bili navzočni številni povabljeni gostje. G. konzul je v svojem govoru poudarjal zasluge, ki sta si jih pridobila odlikovanc za jugoslov.-češkoslovaško zblizanje na glasbenem polju. Odlikovanc sta se z izbranimi besedami zahvalila za častno priznanje njune dela. V imenu Jé lige je gg. direktorju Polju in Mahkoti čestil nje predsednik dr. Egon Staré, ki je primerno označil tudi njuno zaslužno delovanje v Trstu. Po odlikovalnem aktu so bili gostje ljubeznivo postreženi in v gostoljubnem domu g. konzula se je razvila neprisiljena zabava, ki je trajala pozno v noč.

Narodne pesmi z Gorenjske in Dolenjske so zastopane v III. delu jubilejnega koncerta Ljubljanskega Zvona, ki bo v ponedeljek 2. marca v Filharmonični dvorani. Z Gorenjske so: »Mrliška« v harmonizaciji Oskarja Deva, »Slanca« v prireditvi Matije Tomca in Maroltova »Kukovca«. Izmed dolenjskih pa imamo Adamičevega »Kranjčevega Jurijca«, Devovo »Zdravico« in Maroltovo »Kam-Galjejsko obceto. Skupno se poje na jubilejnem Zvonovem koncertu 18 slovenskih narodnih pesmi iz najrazličnejših predelov naše zemlje. Zvonaše vodi zborovodja Dore Matul. Prodaja vstopnic od jutri dalje v Maticini knjižarni.

Na intimnem koncertu, ki je posvečen bolgarski glasbi, sodelujejo poleg oddelka Maticinega pevkega zbora sopranistka Štefica Korenčanova, violinist Preffer, pianist Šivic in skladatelj Emil Adamič, ki nas bo v kratkih uvodnih besedah seznanil z bolgarskim glasbenim življenjem in udeleževanjem. Intimni koncert bo v Hubadovi pevski dvorani v petek 28. t. m. ob 20. uri. Sedeži po 10, stojšča po 5 Din v Maticini knjižarni.

DANES

Slanikova pojedina v restavraciji »ZVEZDA«!

Prvi violinski koncert Karla Rupla v tekočem letu bo v petek 6. marca v Filharmonični dvorani. Spremlja ga pianistka Zora Zarnikova. Sposred je naslednji: Mozart: Koncert v G-duru, Bach: Adagio in Fuga iz G-mol sonate za solo-violino, Kodog: Andante, Škerjanc: Intermezzo romantique ter Beethovnova »Kreutzerjeva sonata«. Vstopnice bodo ob ponedeljku dalje na razpolago v knjižarni Glasbene Matice.

Predavanje o Ga-Pa. V petek 28. t. m. ob 20. u v dvorani Delavske zbornice zanimivo predavanje o pravkar minuli zimski olimpijadi, Predavanje priredi Foto Tourist Lojze Šmuc v Ljubljani. Predaval bo o spremljevanju nad 300 diapozitivov Rajko Kos. Na predavanju se bo videlo vse naše tekmovalce v raznih tekmovalnih. O naših fantih nismo doslej videli v časopisih še nobenih slik, čeravno so se za naše prilike dobro uvrstili. Gg. Šmuc in Kos sta z namenom, da predložita rojakom jugoslovenske tekmovalce v sliki oz. v diapozitivih odšla v Ga-Pa, kjer jima je uspelo dobiti mnogo lepših slik, ki jih bomo videli prvič v petek zvečer. Zanimanje za predavanje je veliko, zato priporočamo, da si nabavi obširno »vstopnico v prodaji, ki je v trgovini Foto Tourista, Lojzeta Šmuka na Aleksandrovi cesti 8.

Ženska sekcija krajevnega odbora Jadranske straže v Ljubljani ima svoj redni letni sestanek drevi ob 20. u salona restavracije Zvezde. Vse članice Jadranske straže se vabijo k polnočtevni udeležbi.

Društvo »Dom in šolac na III. državni realni gimnaziji sklicuje roditeljski sestanek, ki se bo vršil v petek 28. t. m. ob 18.15 v gimnaziji v Vegovi ulici, št. 4. Starši, oziroma njih namestniki se vrnjudo vabijo, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo.

Za veliko pomladansko modno revijo sprejememo nekaj dobrih ženskih manekenov. Prijave, salon Hity, Kongresni trg 13.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na urejeno »tolico«, ki jo dosega s pripravo

FRANZ JOSEFOVO grenčico, ako jo dnevno uživa v manjši količini Prava

FRANC JOSEFOVA voda deluje milo, prijetno, brzo in sigurno.

Pod okriljem društva »Tabor« bo predaval g. dr. Rudolf Kropivnik, profesor, o borbi za naš Jadrano, v četrtek 27. t. m. ob pol 9. zvečer na realni (Vegova ul.). Vstop prost. Odbor.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi III. znanstveni sestanek 28. t. m. ob 18. u, v predavalnici internega oddelka obče državne bolnice v Ljubljani z naslednjim sporedom: 1) Dr. Otton Bajc: »Medialni kostolom na vratu stegenice in nadlehtnice«. 2) Dr. Bogdan Breclj: Demonstracije kirurških primerov. 3) Dr. Kalaj: Dento-gena fokalna infekcija. Vabljeni vsi gg. zdravniki!

Požar v Smartnem ob Savi. V ponedeljek ob 21.40 so mestni gasilski postaji telefonirali z nebotičnika, da gori neke na periferiji mesta v smeri proti Smartnemu. Gasilci so se telefonsko pozanimali še na nekaterih drugih mestih, da bi točneje dognali kraj požara, in iz tvornice Saturnus v Mostah so jim sporočili, da gori neke pri aerodromu. Mestni in prostovoljni gasilci so vzeli vsak svojo motorko in odhiteli v to smer, a v temni, povrh še deževni noči so končno s težavo našli ogenj v Smartnem, kjer so sredi vasi goreli hlev pod in šupa posestnika Ivana Miheliča. Na pogorišču so bili že zbrani domači gasilci, ki so bili pa brez moči, ker ni v vasi vode, do Save pa je dober kilometer. Tako so tudi ljubljanski gasilci prihiteli zama, Poslopja, v katerih je bilo nakopičenega mnogo sena, so pogorela do tal. Sreča, da ni bilo vetra, sicer bi pogorelo pol vasi. Posestnik Mihelič ima okrog 100.000 Din škode, a zavarovan je le deloma. Kakor domnevajo, je bil ogenj podtaknjen, ker je hkrati začelo goriti na več krajih.

Zlatorog OVO TERPENTINOVO MILO

Prof. Max C. Lightman, slavni virtuoz na harmoniko nastopi dne 28. in 29. t. m. pri predstavah ob 7.15 in 9.15 v kinu Matici pred filmom s svojim izrednim glasbenim programom. Pri tej priliki bo razdelil tudi nekaj malih ustnih harmonik za spomin na ta veseli in izredni glasbeni šaljivi večer. Publiko opozarjamo, da si pravočasno rezervira vstopnice, kajti že danes vlada veliko zanimanje za ta izredni večer. Predvajale se bodo rezne anije iz oper, operet in vesele popevke.

Nesreča na železniški progi in druge nezgode. Ko je 50-letni progovni delavec Jakob Kokalj, doma iz Kamnice pri Dolu v ljubljanski okolici, večeraj zjutraj odhajal na delo, ga je okrog 6.30 v meglenem jutru na progi pri Lazah presenetil vlak. Lokomotiva je delavca vrgla po tleh, a bila je še sreča v nesreči, da je dobil le nekaj poškodb po glavi, za katere se zdravi na kirurškem oddelku. — Razen njega je morala bolnišnica večeraj sprejeti še tri žrtve dela: 32-letnega mizarskega pomočnika Jožeta Babnika iz Litije, ki je zaposlen v Rovinju v tvornici v Ljubljani ter si je pri rezanju kleja nevarno z dletom ranil dlan, delavca KID Franceta Poljanška z Jesenic, ki mu je stroj v tovarni poškodoval desno roko, in pa 14-letnega posestnikovega sina Antona Samotorčana iz Male Ligojnice pri Vrhniki, ki ga je na domačem dvorišču zgrabil gepelj za noge in mu prizadel nekaj hudih bolečin.

Pri Sokolu III. 29. t. m. godba bo, ples in prava zabava. Ob pol 9. zvečer so bo začela, za kovača, »Pomlad 1. 1830« cvetela...

Drevo ob pol 9. plesni tečaj Jenkove šole v veliki dvorani Kazine. Jutri četrtek nadaljevalni tečaj. Posebne ure dnevno.

Iz Celja

Ljudsko vseučilišče. Jutri ob 20. u bo predaval g. Franjo Pivka iz Maribora o izbiri fotografskih motivov. Predavatelj bo na podlagi 90 izredno lepših skopičnih slik iz naših krajev in iz Nemčije, ki predstavljajo višek fotografske umetnosti pokazal, kako je treba izbirati fotografske motive in na kaj se je treba pri tem ozirati.

Članski sestanek JNS za Celje in okolico drevi odprate zaradi pepelnice in raznih šol.

Mestni svet bo imel v petek ob 18. redno sejo. Na dnevnem redu je mestni proračun za leto 1936/37.

Člani Vodnikove družbe, ki še niso dvignili letošnjih knjig pri poverjenstvu v upravi »Nove dobe«, naj to storijo čimprej. Knjige dobijo tudi člani, ki se na novo prijavijo.

Uradni dan zbornice TOI za Celje in okolico bo v torek 3. marca od 8. do 12. u posvetovalnici Zdruga trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

Dijaški kuhinji v Celju je poklonil g. Ivan Prekoršek, narodni poslanec v Celju, 1000 Din in je postal s tem pokrovitelj tega društva. Odbor se g. narodnemu poslancu iskreno zahvaljuje za velikodušni dar z željo, da bi našel še mnogo posnemalcev.

Isterjanje davčnega dolga iz leta 1932. Davčna uprava v Celju razglasa, da rok, ki poteče konec februarja za izredni odpis še nedoselega dolga na davkih konec leta 1932, nikakor ne bo podaljšan. Vse druge vesti so izmišljene. Takoj v marcu se bo začela energična eksekucija. Zato se poziva zadnjič vsi davkoplačevalci, ki imajo dolg na davkih iz leta 1932, da plačajo po pregledih po prejetih polničnih sorazmernih del dolga do 29. t. m., da se jim bo ostali del odpisal. Le na ta način imajo koristi do 77 odstotkov.

V celjski bolnišnici je umrl v ponedeljek 62 letni občinski revež Anton Laubič iz Dramelj. Na Spodnji Hudinji je umrl v ponedeljek 72 letni čevljarški mojster Anton Pastiršek, v Čretu pa večeraj 7-letna delavčeva hčerka Angela Stepiškova. V Gradcu je umrl v ponedeljek 14 letni Kurt Gröger, sin prokurista v Westnovi tovarni v Celju. Truplo bodo prepeljali v Celje.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

Dne 28. in 29. februarja nastopi pred glavnim filmom pri predstavah ob 7¼ in 9¼ uri slavni virtuoz na ustno harmoniko

profesor Max. C. Lightman

na kar že danes opozarjamo.

Državna tkalnica, Sarajeva vas vabi na ogled perzijskih in bosanskih preprog. Razstava in oddaja naročil to ves dan 26., 27. in 28. t. m., hotel »Evropa« Celje. Prodaja na dolgoročna odplačevanja.

Lastniki psov se opozarjajo, da potte v soboto rok za nabavo pasjih znamk. Po preteku tega roka bo mestna občina zaračunala dvojno, takso.

V Pečovniku je gorelo. V ponedeljek okrog 10. dopoldne je nastal na skednju posestnika in gozdnega delavca Leopolda Krofija v Pečovniku ogenj, ki se je hitro razširil na prizidano hišo in kozolec. Posestnika ob izbruhu požara ni bilo doma. Njegovo ženo, ki je že delj časa bočna, so reševalci spravili pravočasno iz hiše. Sosedje so rešili iz gorčih po-

Prepričanje gospe Ivanke.

Dobra ali zlonikma gospodinja se najlažje spozna po njenem perilu. Vsaka gospodinja ima dandanes lahko lepo belo, prdrno perilo. Seve ga mora prati le s ter-pentinovim milom Zlatorog, ki ima: 1. veliko izdatnost, 2. nedosežno čistilno moč, 3. daje obilno gosto belo peno in 4. deluje obzimo in hitro.

slopij, kar so mogli, zlasti živino. Celjski gasilci, ki so kmalu prispeli na kraj požara, so rešili nekaj prijete in živeče. Gasilci so se ob 15. vrnili v Celje. Škoda znaša okrog 20.000, zavarovalnina pa znaša 16.000 Din. Izgleda, da je požar zanetila zločinska roka.

Kino Union, Danes ob 16.30 in 20.30 vefilim »Pesem nad pesmim in zvočni tednik.

Z. K. D.
PRIHODNI PROGRAM
šala — smeh — in zopet šala
LJUBEZEN, DIKTATOR MODE

Iz Ptuja

Narodna čitalnica v Ptuju vabi na predavanje, ki bo v soboto 29. t. m. ob 20. u. Mladiki. Predaval bo g. Cajnar Stanko o izobrazbi in pogledu na svet.

Kreditna zadruga državnih uslužben-cev je imela 20. t. m. v Narodnem domu redni občni zbor pod predsedstvom sodnika g. dr. Lovra Lipiča. Iz poročil izhaja, da se zadruga zelo dobro razvija. Ob ustanovitvi 1. 1933. je štela 32 članov, zdaj pa jih ima 86. Tudi gospodarska stran te zadruge je zelo ugodna. Do konca 1. 1935. je bilo vpisanih 269 deležev v znesku 20.660 Din. Posojil je dala 76 svojim članom skupno za 214.555 Din, od katerega zneska so člani vrnili že 91.508 Din. Zadruga je ob koncu 1. 1935. dolgovala zve-zi še 71.477 Din. Lastnih sredstev pa je imela zadruga ob koncu leta 53.585.27 Din. Zadruga sprejema tudi vloge od nečlanov. Vsota vlog znaša 17.668.59 Din, vloge stalne štednje pa znašajo 14.856.20 Din. Zadruga je poslovanje v 1. 1935. zaključila s čistim dobičkom 2.571.41. Uspeh pa bi bil gotovo še večji, če bi se vsi državni in samoupravni uslužbenci zavedali svojih dolžnosti ter podpirali le svojo zadrugo.

Naravne smrti je umrl. Sodna komisija je pri obdukciji trupla viničarja Zajška Jožeta iz Gorce v Halozah ugotovila, da je starček umrl naravne smrti in ne zaradi tega, ker ga je neki sorodnik pretepel.

Iz Ljutomera

Lj Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru bo imela v nedeljo 1. marca (v primeru slabega vremena pa 8.) sadjarski tečaj v sadovnjaku g. Zacherla (prej Skuhala-Sumenjak) o sajenju, obrezovanju, gnojenju in skropljenju za prever no skropilnico. Priidite!

Konference o socialnem zavarovanju

Na področju celjske ekspoziture OUZD je 3950 delodajalcev z 12.958 zavarovancev

Celje, 24. februarja

Po nalogu OUZD v Ljubljani je sklicala celjska ekspozitura za nedeljo 16. t. m. dopoldne uradno konferenco OUZD v poslopije Delavske zbornice v Celju. Na konferenco so bili povabljeni predstavniki delavskih strokovnih organizacij in delavski obratni zaupniki. Konferenca se je udeležila tudi tajnik OUZD g. Likar. Posvetovanje je otvoril upravitelj ekspoziture OUZD v Celju g. Smigovec. Ko je začel poročati o računskem zaključku OUZD za l. 1934, se je oglašil k besedi zastopnik medstrokovnega odbora g. Godnik in izjavil, da marksistične delavske strokovne organizacije ne morejo sodelovati na takih konferencah, ker nimajo svojega zastopstva v ravnatelstvu OUZD. Zato zahtevajo, da se ugodi zadevnim predlogom Delavske zbornice. Večina udeležencev je po tej izjavi zapustila konferenco. Sledil je samo privaten razgovor med ostalimi udeleženci.

V nedeljo 23. t. m. dopoldne je bila v dvorani Obrtnega doma v Celju konferenca OUZD za predstavnike gospodarskih organizacij ter industrijskih in obrtnih podjetij. Konferenco je otvoril upravitelj celjske ekspoziture OUZD g. Smigovec ter pozdravil ravnatelja OUZD g. dr. Bohinjca in ostale udeležence, nato pa je poročal o računskem zaključku bolnišniške zavarovanja za l. 1934.

Ravnatelj g. dr. Bohinec je podal obširno poročilo o finančni politiki OUZD, o zdravniški službi, ekonomiji recepture in plačevanju prispevkov. Poudaril je, da hoče OUZD s svojimi konferenca, ki jih bo prirejal v večmesnih presledkih, poglobiti stike z zavarovanci in delodajalci. Glede poslovanja OUZD mora biti v javnosti stvarna kritika. Obžaloval je, da ekspozitura ni povabila na konferenco tudi narodnih poslancev, ker bi ti lahko po dobrih informacijah intenzivneje branili interese socialnega zavarovanja. Finančna osnova socialnega zavarovanja je zgrajena pri nas na plačah delavstva. Ta finančni princip je zaradi težkih gospodarskih prilik zdaj zlasti v Sloveniji zelo zrahljan. Povprečna dnevna mezda 80.000 članov OUZD znaša danes komaj 21 Din. Socialno zavarovanje pri nas nima državnih subvencij in tudi ni oproščeno davkov, tako in pristojbin. Naše socialno zavarovanje je najslabše finančno fundirano zavarovanje. Samo rizikova skupnost je oni kolektiv, ki omogoča, da se socialno zavarovanje v Sloveniji še drži nad vodo. Socialne dajatve naših okolišnih uradov so tako liberalne, kakor nikjer drugod. Mi imamo uvedeno obligatorno družinsko zavarovanje, v drugih državah pa je uvedeno samo fakultativno. Razen mestnih je pri nas malo občin, ki bi razumele socialno zavarovanje za našo vas.

Pri letnem poročilu OUZD v Ljubljani za l. 1934. je g. ravn. dr. Bohinec omenil, da je znašala hranarina v zadnjih 10 letih skoro 30% izdatkov. dočim je nezdravo, če znaša sploh preko 23%. Za zdravila so izdali lani 3.000.000 Din, bolnikov je bilo predlanski 25% vsega članstva, lani pa nad 3%. Od 80.000 članov jih je lani oblolelo 45.000. Dnevno se je zdravilo v sanatorijih po 60 članov, OUZD je izdal nad 3 milijone za zdravljenje v teh sanatorijih, za zdravljenje v bolnišnicah pa nad 4 milijone Din. Centralizacija socialnega zavarovanja v vsej državi je škodljiva, centralizacija za vsa banovino pa je dobra. Režija slovenskega socialnega zavarovanja je po višini vsote pod normalo. Zavarovanje OUZD je cenejše nego zavarovanje bratovske skladnice ali pa Pokojniškega zavoda. Zaostanek na neplačanih prispevkih za OUZD znaša 16 milijonov Din, t. j. tretjino vseh prispevkov.

Pri celjski ekspozituri OUZD je znašal zaostanek na neplačanih prispevkih lani 31. decembra 2.300.000 Din. Na področju celjske ekspoziture je 3950 delodajalcev z 12.958 zavarovanci. Od 12.661 v dravski banovini izdanih opominov je odpadlo na območje celjske ekspoziture 6000, od 3600 političnih rubeži 1200, od 4000 sodnih rubeži 1800, od 17.988 dopisov pa 9000. Celoletni predpis je znašal lani 8.203.409,95 Din. Kmetovalcev s poljedelskimi stroji je 1090 z 42.000 Din letnega predpisa. Celjski bolnišnici je bilo izplačanih za člane 458.500 Din. Odstotek bolnikov je znašal 2,58%, dočim znaša normala 1,75 do 2,20%. V sanatorijih za tuberkulozo se je zdravilo 55 oseb. V mestu Celju je zavarovano 4,07% prebivalstva, v bivši okoliški občini pa 48,5% prebivalstva. OUZD vrača zavarovancem 80% vsega predpisa, delno v gotovini, delno v naravi.

V debati je g. Lečnik pohvalil delo OUZD zornik dr. Hočevar pa je izrazil mnenje, da bi bilo treba uvesti v našem socialnem zavarovanju prosto izbiro zdravnikov. Ravnatelj dr. Bohinec je opozoril, da bi postala prosta izbira zdravnikov lahko katastrofalna za naše socialno zavarovanje.

Glede postaje za socialno skrb za rekonvalescentne delavce, ki so izžepali podporo dobi pri bolezenskem zavarovanju, a še niso sposobni za delo ter so podpiranja nujno potrebni, je bilo sklenjeno, da se sestavi pripravljalni odbor za ustanovitev kuratorija za to postajo. V odboru naj bi bile zastopane občine, dobrodelna društva, delodajalci, zavarovanci itd. Ob zaključku je po kratkih besedah g. Jagra in Pečuha ravn. Bohinec podčrtal potrebo, da se uvede pri nas zavarovanje med poljskim delavstvom in služničadjo, potem pa med trgovstvom in obrtništvom. Konferenca je bila zelo zanimiva in poučna ter vsekoli stvarna.

Iz Maribora

a— Kralj — krstni boter. Posestniku Hrastniku pri Sv. Križu nad Mariborom se je rodil 15. otrok, in sicer deveti sin. Hrastnik se je obrnil na Nj. Vel. kralja Petra s prošnjo, da bi prevzel botrstvo. Prošnja je bila uslišana in je bil v nedeljo pri Sv. Križu svečani krst, pri katerem je visokega botra zastopal poveljnik 45. pešpolka polkovnik M. Božović, ki je izročil ob tej priliki otrokovega očetu številna lepa in dragocena darila, ki so prispela iz dvorne pisarne. Krstni slovesnosti je prisostvovalo veliko število domačinov.

a— Predavanje rezervnih oficirjev. V četrtek 27. t. m. ob 20 uri bo obvezno predavanje za vse rezervne oficirje, bivajoče v Mariboru, izvedeno pred nedavnim upokoženje višje aktivne oficirje, v dvorani bivšega kina »Apolo« (Ljudska univerza). Oni rezervni oficirji, ki bi se predavanja ta dan ne mogli udeležiti, se morajo pravočasno pisмено opredeliti pri komandantu vojnega okroga.

a— V okviru naravoslovnega cikla na tukašnji Ljudski univerzi je bil v ponedeljek zvečer zaključek izredno zanimivih predavanj docenta dr. Kušterja iz Ljubljane o raznih ribjih redkih in prikaznih v morskih globlinah do 923 m, kakršne je spoznal znan ameriški raziskovalec Beebe iz dnoje okroglo jeklene batifere. Številni poslušalci so predavatelja nagradili s prisrčnim aplavzom.

a— Gledališke vesti. V kratkem uprizorili naše gledališče kot naslednjo glasbeno prediero Straussovo popularno opereto »Cigan baron«. Režija je Rasbergerjeva, sodelujejo pa Udovičeva, Zajemik, Kovičeva, k. g. Barbičeva, Gorinšek, Sanci, P. Kovič, Gorinšek, Grom, Verdonik, Rasberger Harastovič, Nakrst in Blaž.

a— Rotovski novice. Na dnevnem redu III. seje mestnega sveta 28. t. m. bodo razpravljali med drugim o uporabi prostorov Delavskega azila, izvolitvi odbora za radijsko relesko postajo, o uporabi gradu, regulaciji Strossmayerjeve ulice, o ureditvi starega mostišča v Dravski ulici, o nakupu vojaških skladišč za carinarnico, o zamenjavi vojašnice, o nakupu zemljišča pri novem pomožnem vodovodu pri Betnavi, o preložitvi kabla, vodo in plinovoda v jarku pod razširjenimi hodniki na Meljski cesti, nadalje je na dnevnem redu potrditev zavarovalne pogodbe z Vzajemno zavarovalnico, razširjenje banovinske ceste pri pokopališču na Pobrežju, osnovevanje obnovitvenega sklada iz izkupička prodanih parcel MP ter nabava transformatorjev in oljnih stikov.

a— Tombola. Društvo nižjih poštah uslužbencev v Mariboru naznanja cenjeno občinstvu, da priredi tombolo 19. aprila. Prošijo se društva, da ne prireajo ta dan kakršnih prireditve.

a— Glasbeno društvo poštah tel. uslužbencev ima v nedeljo 1. marca ob 14. v Gambrovi dvorani svoj redni letni občni zbor. Člani in prijatelji glasbe vjdno vabljeni. Odbor.

a— Novi odbor »Drave«. Na nedeljskem občnem zboru tukašnjega glasbenega in pevskega društva »Drave« je bil izvoljen naslednji odbor: Jože Vokáč, predsednik, inž. Jos. Gruđen, podpredsednik, Albin Živko, tajnik, Ivo Paar, blaginjak, Ivo Orbanec, gospodar, njegov namestnik J. Riževac. Razen omenjenih pridejo v odbor še delegati posrednih sekcij.

a— Mariborski ljubitelji ptičarjev so imeli v sredo zvečer pri Orlu svoj redni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik mariborske podružnice ljubiteljev ptičarjev ravnatelj g. Klobučar, ki je podal predsedniško in tajniško poročilo. O blaginjskem stanju je poročal g. Gilly. Pri volitvah se je izvolil pretežno dosejani odbor s predsednikom ravnateljem Klobučarjem na čelu.

a— Davčne zadeve. Davčna uprava za mesto Maribor razglasa, da je v smislu zakona o neposrednih davkih potekel dne 15. februarja 1936 skrajni rok za plačilo: prvega četrtletnega obroka zgradarine, pridobnine, davka na poslovalni promet in luksuz (pavšaliranega), rentnine, davka na neoženjene osebe, družabnega davka in vojnice; ter uslužbenskega davka z izrednim doprinosom in izredno davščino za bednostni fond za mesec januar 1936.

a— Posesne spremembe. Parcela in hiša v Tattenbachovi ulici 18 v vrednosti 1.500.000 Din je prešla v last zasebnice Ilse pl. Greinerjeve na Dunaju. Hiše v Židovski ulici 9/11 in Tattenbachovi ulici 6, vredne 160.000 Din, pa so prešle v last Vekoslave Heričkove, soproge pečarja in posestnika Pavla Heričke.

a— Črne gostilne.. Na Aleksandrovi cesti 51 so finančni organi odkrili novo »črna gostilno« in je zadevna preiskava v teku.

Sumljivi požari

Spodnje Jablane, 25. februarja.

V Spodnjih Jablanah je bila v zadnjem času vrsta požarov. Na te požare se postala pozorna tudi oblastva, ki so izdala najstrožje odredbe. Vestni orožniki iz Cirkev so bili zmerom budno na straži, da izsledijo pravega požigalca. V nedeljo zvečer, ko so bili na patrulji, so opazili v skednju posestnika Pernata Blaža v Spodnjih Jablanah sumljivo luč. Ko so prispeli bliže, so videli prižgano svečo, pokrito z neko Posodo, okoli sveče pa je bilo raztreseno seno, polito z bencinom.

V zvezi s tem so orožniki aretirali neko osebo in jo privedli v Ptujске sodne zapore. Obenem pa vršijo orožniki še nadaljnjo preiskavo, ker je v zadevo zapletena še ena oseba. Upati je, da bodo oblastva naposled je razkrinkala požigalce kmečkih domov.

Vsak naročnik je zavarovan za 10.000 Din

Gospodarstvo

Pospeševanje turizma

Ministrski svet je izdal uredbo o pospeševanju turizma

Na predlog trgovskega ministra dr. Milana Vrbaniča je ministrski svet na osnovi finančnega zakona predpisal uredbo o pospeševanju turizma. Ob tej priliki je trgovski minister dal daljšo izjavo, v kateri pravi, da zavzema turizem pri nas vedno večje mesto med posameznimi panogami gospodarstva, tako da v nekaterih krajih predstavlja že glavni vir dohodka naroda. Za razvoj turizma je poleg prirodnih lepote velike važnosti, da privatna inicijativa izkoristi vse dane možnosti. Doslej je privatna podjetnost pokazala že mnogo uspehov in zasluži vse priznanje. Dolžnost države je, da skrbi za to, da bodo inozemci čim bolj posekali naše turistične kraje. V tem pogledu se odpirajo naši državi velike naloge. Važen je zlasti problem naših cest in potov. Med te naloge spada tudi sklepanje ugodnih turističnih konvencij in podpiranje hotelirstva.

Ze davno se je čutila potreba, da se izdajo zakonski predpisi, ki bi delo pri pospeševanju turizma spravili v nekak sistem in koordinirali delovanje vseh faktorjev, ki so za to pozvani. Zlasti so v tem vprašanju še nerazčiščeni odnosi med občinami, banovinami, raznimi turističnimi zvezami in lokalnimi faktorji. Uredba o pospeševanju turizma je sicer bolj okvirna uredba, vsebuje pa vse predpise, ki so potrebni, da se disciplinira delo na polju pospeševanja turizma in da se inkoristijo vse možnosti v tej panogi gospodarstva, ki nam jih nudi priroda.

Turistični kraji

Uredba določa, da se kraji, ki privlačijo tuje zaradi klime, terminalnih izvorov, zaradi flore in faune, prirodnih lepote, zgodovinskih in umetniških spomenikov, zaradi običajev in drugih turističnih znamenitosti, proglasijo za turistične kraje. Če ustrezajo pogojem glede nastanitve in oskrbi posetnikov. Odloke o tem izda trgovski minister na predlog in po zaslišanju pristojne banke uprave. Kraj, ki se proglasi za turistični kraj dobi s tem pravico na vse ugodnosti, ki so predpisane s to uredbo ali z drugimi zakoni glede pospeševanja turizma. Seveda pa se nalaga, s proglasitvijo takemu kraju vse obveznosti, ki jih predpisuje ta uredba. Posetniki turističnih krajev uživajo vozne ugodnosti po predpisih, ki jih izda prometni minister.

Skrb za pospeševanje turizma v turističnih krajih spada v pristojnost občine, ki jih uredba nalaga dolžnost, da v mejah finančne možnosti izvrši vsa javna dela, ki so potrebna za pospeševanje turizma, nadalje dolžnost, da pomaga privatni inicijativi pri gradnji objektov in podjetij, namenjenih pospeševanju turizma, in da končno skrbi za ohranjanje vseh prirodnih, umetniških in zgodovinskih objektov, ki imajo vrednost za turizem. V ta namen morajo občine v proračunu vsako leto predvideti sredstva za izvrševanje teh nalog. Za kritje teh izdatkov lahko predpiše tako na tujske sobe, katere donos se mora uporabiti izključno za pospeševanje turizma na področju občine. Dohodki te takse se morajo ločeno voditi in uporabljati po predložitvi letnega programa odnosno po predložitvi za financiranje del na polju turizma, ki jih sestavi občinski turistični odbor.

Turistični odbori v mestih

V mestnih občinah, ki so proglašene za turistične kraje po tej uredbi, se prenese odločanje o vprašanjih v zvezi s turizmom na stalni turistični odbor, ki se osnuje v smislu statuta po § 95. zakona o mestnih občinah. Poleg članov mestnega sveta, med katerimi mora biti po možnosti vsaj en predstavnik tehnične stroke (inženjer ali arhitekt), morajo biti v stalnem turističnem odboru zastopani: v krajih, kjer ima sedež turistični svet, po dva predstavnika turističnega sveta; nadalje morajo biti zastopane prizadete gospodarske zbornice, društva za pospeševanje turizma, gostinska podjetja in vsaj ena sorodna društva. Ti člani imajo posvetovalni glas.

Naloga stalnega turističnega odbora je, da predloži mestnemu svetu načrt letnega delovnega programa in predlog za financiranje del v zvezi s prizadevanjem za pospeševanje turizma. Če mestni svet predloga ne odloži, ga mora občina po 20 dneh s svojimi pripombami predložiti banu na odločitev. Nadaljnja naloga stalnega turističnega odbora je, da predlaga uvedbo maksimalnih in minimalnih cenikov za prehrano v gostinskih obratih, za sobe, za postrežbe, avtobuse, avtomobilske in slično, nadalje da odobrava, kakšne privatne sobe se smejo oddati potnikom in pod kakimi pogoji, da skrbi za red, čistost in za higijeno v lokalih in kopališčih, da organizira prireditve, ki pritegnejo tuje posetnike, in sicer iz občinskih sredstev po odobrenem proračunu, da predlaga nastavitve samo kvasificiranih pomočnikov v gostinskih obratih in da vodi tursko-prometno statistiko, evidenco sob in daje informacije.

V turističnih krajih na področju selških občin se ustanovijo po potrebi krajevni občinski turistični odbori. Točneje določbe o sestavi in o delovanju teh odborov ter o pobiranju in uporabi takšne na tuje bo predpisal s posebnim pravilnikom ban.

Naloge banovine

Posle za pospeševanje turizma na področju banovine vodi ban, ki po potrebah banovinskega področja predpisuje vse potrebne pravilnike na osnovi obstoječih zakonskih predpisov in izdaja smotne odredbe v okviru pristojnosti, nadalje izdelava letne programe za delovanje na polju turizma po predlogu občin, turističnih zvez, društev za pospeševanje turizma in javno pravnih ustanov po predhodnem zaslišanju banovinskega turističnega sveta. Svoje programe mora dostaviti na upogled trgovskemu ministru in ostalim zainteresiranim ministrstvom. Ban mora v banovinskem proračunu zagotoviti sredstva za izvršitev turističnega programa kolikor ta sredstva niso predvidena v državnem proračunu ali niso pokrita na drug način. On daje tudi iniciativo in ukrepe za ureditev turističnih krajev, za izdelavo in izvršitev regulacijskih načrtov po gradbenem zakonu in izdaja odločanja za gradnjo

cest in potov, za pogodovanje, za ureditev, parkov, za omogočenje izletov in za sportne in druge prireditve, ki imajo privlačnost za turizem. Nadalje skrbi za izdelavo vzornih načrtov za hotele in gostilne, pri čemer se mora upoštevati narodni slog in potreba arhitektonskega sklada z okolico. Naloga bana je tudi, da podpira ustanovitve potrebnih ustanov in podjetij za oskrbo turističnih krajev, (nastanitve, razsvetljave, oskrba z živili) in da vodi nadzorstvo nad takimi ustanovami v interesu turizma. Naloga bana je, da podpira v to svrhu proizvodnjo mleka, sadja, sočivja, po možnosti na združni osnovi, in da skrbi za pospeševanje in zgradnjo hotelov in prenočišč, za napredek turističnih in sličnih organizacij, da v mejah svojega področja skrbi za promet, zlasti za avtobusne zveze, kjer so take potrebne, in da vodi statistiko o tujem prometu, evidenco o hotelskih in gostinskih obratih ter zbira podatke o turističnih krajih in ustanovah.

Banovinski turistični svet.

V vsaki banovini se ustanovi banovinski turistični svet, kot posvetovalni organ bana. Turistični svet imenuje ban, potan ko je prej zanj predpisal pravilnik in delokrog, in sicer po zaslišanju gospodarskih zbornic, važnejših turističnih ustanov in organizacij ter občin, v katerih je turizem razvit v večji meri. Člane banovinskega turističnega sveta postavlja ban in morajo biti v tem svetu zastopane naslednje ustanove: gospodarske zbornice, turistične zveze, gostinska združenja in druge gospodarske organizacije, občine, ki igrajo večjo vlogo v turizmu. Za člane sveta postavi tudi potrebno število strokovnjakov iz banke uprave. Banovinski turistični svet se sestane enkrat na leto, vsekakor pa mesec dni pred sklicanjem vrhovnega turističnega sveta. Članstvo je častno in mora eventualne potne stroške nositi ustanova, ki jo član zastopa.

Banovinski turistični svet sodeluje pri izdelavi letnega banovinskega programa za pospeševanje turizma, kakor tudi pri odobravanju občinskih programov, nadalje daje mišljenja in predloge v zvezi z banovinskimi, občinskimi taksumi in davčnimi, ki so v zvezi s turizmom, predloge za uporabo državne in banovinske dotacije za pospeševanje turizma. Naloga tega banovinskega sveta je tudi, da daje mišljenje o pravnih in odredbah, ki jih izda ban v smislu te uredbe, da daje svoje mišljenje o banovinskih javnih delih ki jim je treba dati prednost glede na turizem, da predlaga kraje, ki jih treba proglasiti za turistične kraje, če občine same tega ne predlagajo, da daje mišljenje o turistični propagandi in predloge za ustanovitve društev za pospeševanje turizma, olepševalnih društev, društev za pogodovanje, čurvanje spomenikov itd.

Vrhovni turistični svet

Pri ministru za trgovino in industrijo se ustanovi vrhovni turistični svet ki se sestane na ministrov poziv enkrat na leto. Ta svet tvori načelnik trgovskega oddelka in šef oddelka za turizem v trgovinskem ministru, po en predstavnik notranjega, finančnega, prometnega, poštnega, kmetijskega, gradbenega ministru ter ministru za socialno politiko, za šume in rudnike in za telesno vzgojo. Nadalje so člani vrhovnega turističnega sveta direktor Putnika, po en predstavnik turističnih zvez, predsednik zveze mest, po en predstavnik gospodarskih zbornic, dva predstavnika zveze gostinskih obratov kraljevine Jugoslavije in en predstavnik zveze planinskih društev. Mandat traja tri leta in je članstvo častno. Naloga tega vrhovnega turističnega sveta je, da na vprašanja pristojnega ministru ali na lastno inicijativo daje mišljenje o zakonih, predpisih in uredbah, da stavi predloge v vseh vprašanjih, ki so v zvezi z določitvijo načelnih smernic za pospeševanje turizma, in da daje mišljenje ter pripombe v zvezi z delovanjem banških uprav in občin.

V krajih, ki bodo proglašeni za turistične kraje se bodo dajala državna in samoupravna zemljišča po možnosti brezplačno na razpolago za gradnjo javnih ali privatnih objektov, ki so za turizem neobhodno potrebni. Za gradnjo takih javnih objektov se lahko zemljišča tudi razlastijo v korist občine za nujne turistične objekte. Razlastitev se lahko dovoli tudi za odstranitev objektov, ki kvarijo estetsko lice kraja. Do odobritve regulacijskih načrtov se lahko izda tudi prepoved gradnje novih objektov. Trgovski minister lahko za turistične kraje predpiše posebne odredbe o načinu vodstva trgovinskih in obrtnih obratov.

Trgovski minister lahko ustanovi tudi poseben fond za pospeševanje turizma v turističnih krajih za izvedbo letnega programa na polju turizma. V ta fond se stekajo dohodki deleža trgovinskega ministru na dobičku od dohodkov tujih listov in časopisov, dohodki od zavarovanja avtomobilskih podjetij in drugi dohodki, ki so namenjeni turizmu.

V turističnih krajih smejo biti v gostinskih obratih, ki jih navaja obrtni zakon v § 76. (prvi odstavek, točka 1, 2 in 6.) zaposleni samo kvalificirani pomočniki (nakarjari). Pri odstopnem sistemu ne sme napitina presegati 10% in se tozadevni prestopki kaznujejo po § 397 obrtnega zakona. Minister bo izdal še posebne pravilnike o odločanju za izvajanje te uredbe.

Gospodarske vesti

— Izvoz lesa iz Bosne. Državno podjetje »Sipad« si zelo prizadeva, da bi izpadek izvoza v Italijo nadomestilo z večjim izvozom v druge države. Nekaj uspe-

hov beleži to podjetje pri prodaji mehkega rezanega lesa v Levantu. Tudi v Francijo je bilo poslanih nekaj pošiljk. Težkoče pa dela zlasti izvoz v Anglijo. Sipadu je uspelo napraviti nekaj zaključkov, vender s razmeroma slabim uspehom, ker je na angleškem trgu zelo težko konkurirati v mehke lesu iz Bosne, Švedske in Rusije. Zaradi pridobitve španskega tržišča sta odpotovala v Španijo generalni direktor »Sipada« dr. Ulmanski in generalni direktor »Ugara« dr. Gado Gies.

— Italija vstopila v srednjeevropski lesni odbor. Kakor poročajo z Dunaja, je po daljših pogajanjih Italija pristopila v srednjeevropsko lesno organizacijo CIB (Comité International du Bois) s sedežem na Dunaju. Tako je sedaj v tej mednarodni organizaciji vključenih sedem evropskih držav, od teh 5 držav izvoznik (med njimi tudi Jugoslavija) in dve državi uvoznici (Francija in Italija). Delegacija italijanskega lesnega gospodarstva bo že sodelovala v marcu pri zasedanju tega mednarodnega lesnega odbora.

— Povišanje glavnice Praštione. Prva hrvaška štedionica je, kakor znano, sklenila na zadnjem občnem zboru, da to poviša glavnicu od 75 na 125 milijonov Din, in sicer z izdajo prioriteten delnic z jamčeno dividendo 4 odst. Pravico do vpisa teh delnic imajo samo vlagatelji, ki lahko za svoje stare vloge vpišejo nove prioritete delnice. Vpisovanje novih delnic se je že pričelo. Kakor zatrjujejo, je med vlagatelji mnogo zanimanja za te delnice, ki jim je zajamčeno 4 odst. obrestovanje, dočim dobe na stare vloge le 2 odst. obresti.

— Prišli kartel za čevljarstvo industrijo v Franciji. Kakor poročajo iz Pariza je te dni pod predsedstvom trgovskega ministra prišlo do sporazuma med francosko čevljarstvo industrijo in trgovino s čevlji glede ustanovitve enotnih prodajnih pogojev. Ta sporazum je takoj podpisalo 90% vseh prizadetih industrijskih podjetij in organizacij trgovine s čevlji. Kakor poudarja uradni komunik, si je francoska družba Bata pridržala odločitev glede pristanka. V vsakem primeru pa bo trgovinski minister predložil parlamentu predlog zakona, po katerem bi bil tak sporazum za vse prizadete obvezen.

Borze

25. februarja

Na ljubljanski borzi se je deviza London danes za malenkost popravila. V prvotnem kliringu so bili avstrijski šilingi zaključeni kakor večerj po 9,65, angleški funti pa nespomenjeno po 251,50. V zagrebškem prvotnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9,70 in v angleških funtih po 251,50; za grške bone je bilo pospeševanje po 31,25, španske peze po 50 se nudile po 6,55. Nemški kirmški čeki so se v Ljubljani trgovali po 14,40, v Beogradu po 14,45 in v Zagrebu po 14,40, odnosno za 15 mara po 14,75 in za konec marca po 14,39.

Na zagrebškem efektornem tržišču notni na vojna škoda za kaso po 359 — 360,50 brez prometa (v Beogradu zaključni po 360), pač pa je bil zabeležen promet za februar 360 in za marec po 359,50. V ostalih vrednotah ni bilo prometa.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2961,01 — 2975,61, Berlin 1749,20 — 1763,08, Bruselj 734,18 — 739,24, Curih 1424,22 — 1431,29, London 214,98 — 217,03, New York 4376,12 — 4312,43, Pariz 287,80 — 289,24, Praga 180,61 — 181,72. Curih, Beograd 7, Pariz 20,0875, London 15,125, New York 302,75, Bruselj 51,5750, Milan 24,30, Madrid 41,8750, Amsterdam 207,85, Berlin 123, Dunaj 57, Stockholm 78, Oslo 76, København 67,55, Praga 12,69, Varšava 57,75, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 359 — 360,50, za februar 359,40 — 360, za marec 359,50 — 360, za april 360 bl, za maj 361 bl, 4% agrarne 45 den., 6% begunške 65—66, 6% dalm. agrarne 60,75 — 61,50, 7% invest. 76 den., 7% stabiliz. 78,50 den., 7% Blair 72,75 — 73, 8% Blair 81,50 den.; denice: Narodna banka 6700 den., PAB 239 — 241, Trboveljska 125 — 135, Sečevan 140 — 150.

Beograd, Vojna škoda 359,50 — 360,50 (360), 6% begunške 65,25 (65,25), 7% invest. 79 — 79,50 (79,50 — 80), 7% stabiliz. 79 — 80 (79,75), 7% Blair 72,50 — 73,25, 7% Drž. hip. banka 81 — 82, 8% Blair 82,25 — 83 (82,25), Narodna banka 6750 — 6850 PAB 240 — 241 (240 — 241).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 25. februarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 99,50, za julij 89,375, za sept. 88,625; kornuza: za maj 60,125, za julij 60,625, za sept. 60,625.

+ Winnipeg, 25. februarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 84,375, za julij 85,375, za sept. 84,125.

+ Novosadska blagovna borza (25. t. m.) Tendence nespremenljive. Pšenica: baška, okolica Sombor, južnobanatska 160—162; gornjebaška, sremska in baška ladja Begej 162—164; gornje banatska 163—165. Oves: baški, sremski in slavonski 142,50—146, ječmen: baški in sremski, 64 kg 137,50—142. Kornuza: baška in sremska 111—113; za marec 112—114. Moka: baška in banatska 00 gc in 20 gc 245—265; 22c 225—245; 24c 205 do 225; 26c 190—205; 27c 160—170; 28c 105—110. Otrobi: baški 101—103; sremski 96—98. Fišol: baški uzančni 190—200.

+ Budimpeštanska termiska borza (25. t. m.) Tendence slaba. Pšenica: za marec 16,90—16, 92, za maj 17,34—17,35; kornuza: za maj 14,43—14,45.

BUMBAZ

+ Liverpool, 24. februarja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za marec 5,78 (prejšnji dan 5,85), za julij 5,62 (5,68).

+ New York, 24. februarja. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaj: za marec 11,16 (11,29), za julij 10,39 (10,51).

S O K O L</

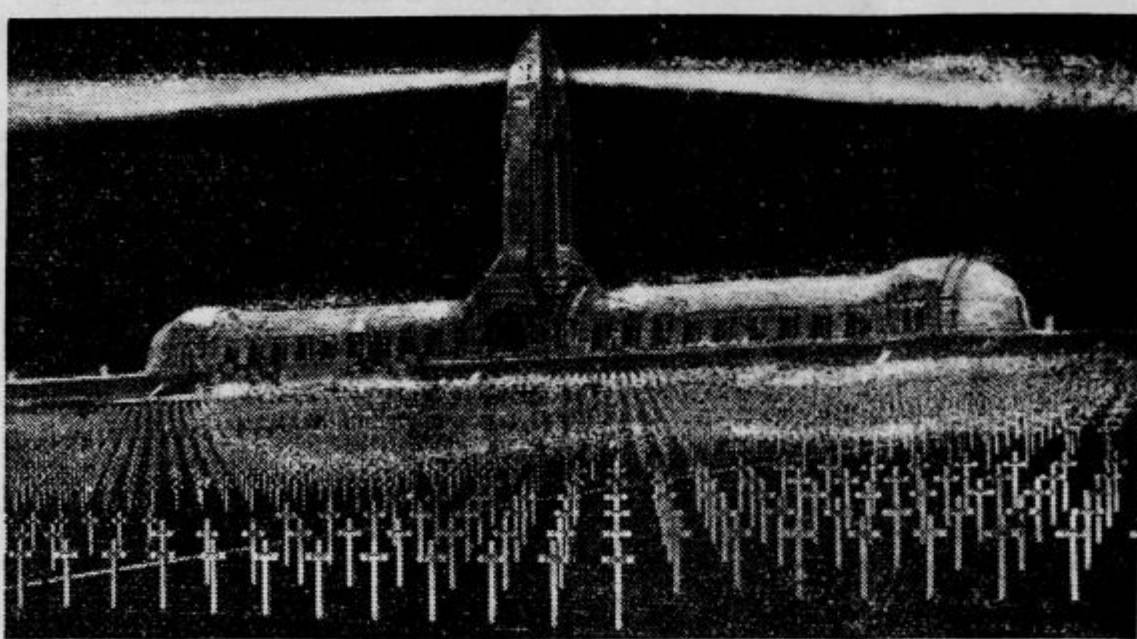
Mlin smrti pri Verdunu

Mesarsko klanje pred dvajsetimi leti na francoskem bojišču — Usoden diletantizem nemškega generala Falkenhayna

Nemški listi so posvetili prošli teden 21. februarja mnogo prostora dvajseti obletnici bitke pri Verdunu. Dogodek sam na sebi je bil prav gotovo vreden, da so se ga spominjali, kajti bitka pri Verdunu ni bila le ena najbolj krvavih v zgodovini svetovne vojne, marveč tudi dogodek, ki je postal Nemcem usoden. To so spoznali tudi sami, dasi so v začetku zagovarjali in poveljevali to stvar.

Načrt za to mesarsko klanje, ki je uničilo mnogo divizij nemške armade, je napravil bivši pruski vojni minister general Falkenhayn, ki je po Moltkeju prevzel vrhovno poveljstvo nemških čet in vodilno vlogo v generalnem štabu.

Treba se je zamisliti nazaj v položaj, kakršen je bil v jeseni l. 1914. Na zapadu so se vojske ustavile v zakopih. V nemškem taboru sta si stala nasproti dva tekmeča: general Ludendorff, kljub svojim posebnostim edini nemški general, ki se mu ne more odrekati formata in Falkenhayn, nosilec pruskega duha. Ludendorff je moral

20.000 belih križev na nekdanjem bojišču pri Verdunu

napeti vse sile, da je pridobil Falkenhayna za ofenzivo na vzhodu. Ta ofenziva je res uspela. Potisnila je Ruse daleč nazaj.

Potem pa si je Falkenhayn izmislil udarec na zapadu. Načrt, ki se je rodil v njegovih možganih, je ležal po svoji ideji, da to tako imenujemo, popolnoma izven območja teorije pruskega generalnega štaba. To teorijo sta tedaj obvladovala Moltke in Schlieffen. Falkenhayn si je vtepel v glavo, da mora prijeti Francoze na najbolj ranljivem mestu, pri verdunskih utrdbah. Mož sicer ni bil takšen fantazist, da bi si bil domišljjal, da bo na ta način porazil Francijo. Bil si je že vnaprej na jasnem, da Verdun ne bo osvojen. Hotel je nekaj drugega: doseči, da bi Francija izkrevavela. Kajti, je računal, Francija bo Verdun in utrbe okoli njega branila z levo hrabrostjo. Zastavila bo vse svoje sile, da ne izgubi mesta. Zato je treba Verdun z vso silo-

vitostjo napasti, kar bo Francijo prisililo, da vrže tukaj vse svoje rezerve v boj. Posledica verdunske bitke bo oslabeitev sovražnika...

Toda nemški general je storil usodno napako. Podcenjeval je nasprotnika številčno in moralno. Tako je postal Verdun tragedija nemške, ne pa francoske armade. Nemški pešec je sicer tvegati vse, da bi dosegel zmago, toda v pogledu vojskovodstva so Francozi nadkriljevali Nemce. In so dobili verdunsko bitko ter s tem odločili izid svetovne vojne v prid sebi in zaveznikom.

Rezultat verdunske bitke so bile strahovite izgube vojakov na francoski in nemški strani. Na stotisoče mož je padlo. Zakaj? Za prazen nič! Odgovornost za te žrtve pada na generala Falkenhayna, ki je s svojim strateškim diletantizmom izpričal samo to, da zna uničevati, pridobiti pa nič.

Srečka v verigi sleparstev

„Vindobona“ in njene nečedne kupčije

Po večletni zelo težavni preiskavi je dunajska policija pojasnila verigo sleparstev okrog neke srečke in spravila glavne akterje te atere za zamrežena okna.

Leta 1927. je kupil neki kočijaž več srečk od nekega agenta dunajske posojilnice »Vindobona« in sicer na obroke. Ko je te srečke izplačal, se je pojavil pri njem neki drugi agent imenovan tverde in ga pripravil od tega, da je izročil stare srečke kot naplavo za šop novih srečk, češ da s starimi srečkami itak ne bo ničesar več dosegel. Kočijaž je stare srečke dal, pridržal pa si je igralno pravico na eno med njimi, ki bi prišla v poštev za zrebanje v februarju 1933. In zgodilo se je, da je baš ta srečka zadela tedaj glavni dobiček v znesku 100.000 šil-

lingov ali skoraj milijon dinarjev. Ko je pa kočijaž hotel uveljaviti svojo pravico do tega dobička, se je »Vindobona« postavila na stališče, da nima te pravice. Prišlo je do cele vrste procesov, kazenskih ovadb in podobnega, dokler ni kočijaž končno dobil majhen del dobička.

Prej pa je bila posojilnica prodala to srečko nekemu podeželskemu zdravniku. Čim je lastnik posojilnice Julij Pressburger zvedel, da je srečka dobila tako veliko vsoto, je poslal zdravniku na vrat tri svoje agente, da so mu izvalili srečko, potem ko je dobil izplačane svoje obroke zanj. Zdravnik, ki sicer ni ničesar vedel o tem, da je srečka zadela glavni dobiček, je bil tako naiven, da jo je izročil, ne da bi si zapomnil niti njeno številko. Glavni del dobička je potem spravil Pressburger v svoj žep.

Stvar bi ne prišla morda nikoli na dan, da ni imela policija lastnika posojilnice že nekaj časa na sumu, da vrši sleparske posle. Čudno se ji je videlo, da kupci srečk pri »Vindoboni«, čeprav jih je bilo zelo mnogo, niso nikoli zadeli kakšnega večjega dobička. Zadeva s kočijažem jo je še bolj potrdila v prepričanju, da stvari tu ne gredo v redu in je začela tiho preiskavo, dokler ni po treh letih zvedela za dogodek z zdravnikom. To ji je dalo v roke moč, da je lahko Pressburgerja in vso njegovo družbo spravila v preiskovalni zapor. Preiskava pa gre sedaj za tem, da se doženejo še drugi podobni primeri, ki so se pri »Vindoboni« gotovo zgodili in ki bodo sleparsko družbo še za delj časa spravili v kraj, da ne bo mogla nikomur škodovati.

Odlikovana sufražetka

Miss Rankhurstova, slovita angleška borilka za žensko enakopravnost, je bila od angleškega kralja Edvarda VIII. odlikovana z redom Britskega cesarstva

I V E R I

Optimisti so kakor stari fotografi: usodi pravijo, naj napravi prijazen obraz. Ljudje poznajo deset zapovedi, ustvarili pa so si tudi enajsto, s katero prekučujejo vse ostale.

Tradicija je čisto uradni šimel v umetnosti.

KADAR PERETE, UPORABLJAJTE LE

PERION

PRAINI PRASEK, KI JE BOLJŠI IN CENEJŠI DOMAČ, SLOVENSKI IZDELEK JE!

Kazen za atentatorje —

Strahovite muke za napadalca, ki je zadal svoji žrtvi samo majhno rano nekdam

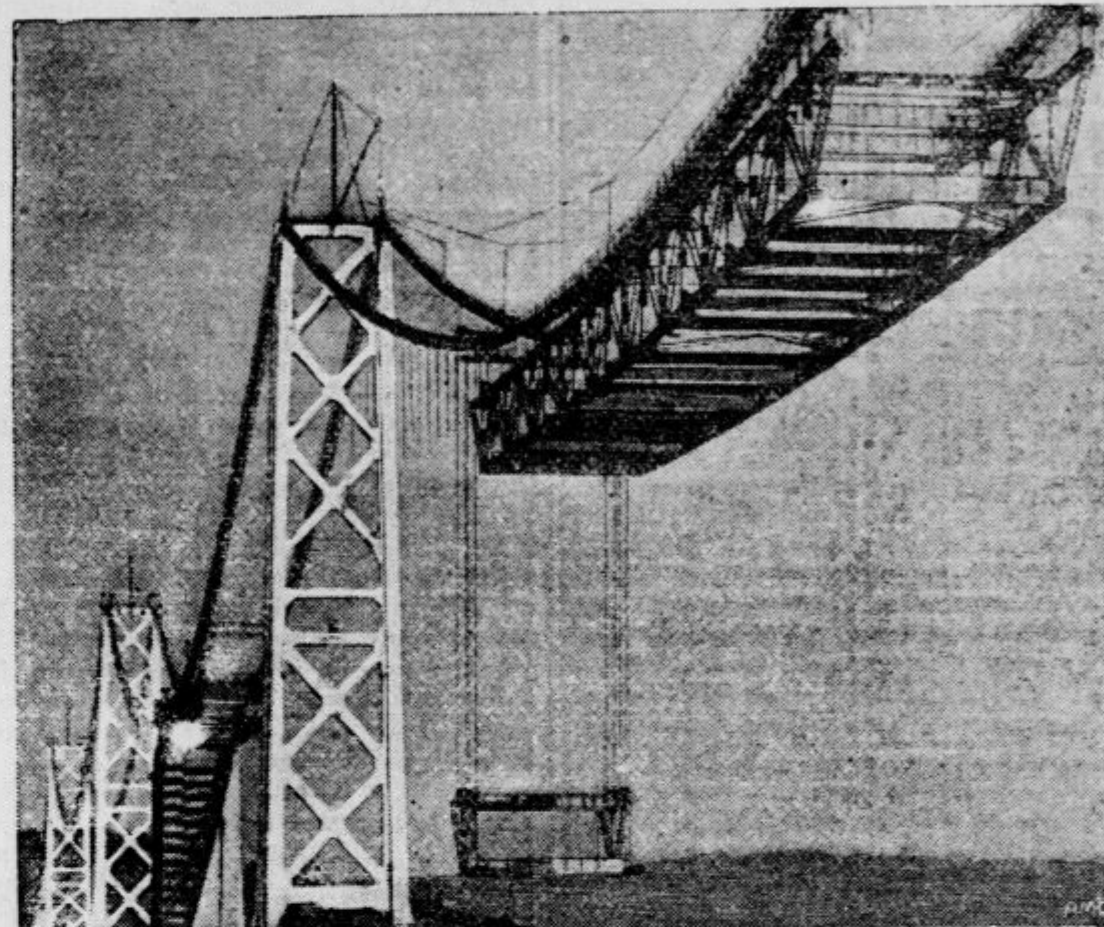
V sveti razpravo proti marsejskim atentatorjem in njihovo obsodbo piše neki francoski list o mukah, ki so jih morali v prejšnjih stoletjih pretrpeti tisti, ki so dvignili roko proti kronanim glavam. Ko je neki Damien s žepnim nožem samo lahko ranil Ludovika XV., so ga kakor opisuje neki sodobnik, na sledeči grozotni način spravili ob življenje:

Najprvo so mu z nožem, ki ga je dvignil nad kralja, porezali roko, roko so mu nato sežgali, preli, roke, bedra in meča so mu šipali s razbeljenimi kleščami. Rane so mu nato sašili z vrelin oljem in raztopljenim

svincem.

Ko se ga je vrelo olje prvič dotaknilo, so je tako zvil, da se mu je železni okov, s katerim je bil pritrjen na mučilno mizo, zaril globoko v meso. Potem so ga zvezali, da ga razbetrji, k štirim konjem. Krvnikovi pomagatelji so konje pognali z bičem, sedem ali osemkrat so konji zaman potegnili. Nato so privezali še dva konja. Tudi sedaj ni šlo. Tedaj so sodniki odredili, da mu z noži prerežejo piščali in tako so ga konji lahko razkosali. Pri prvem pogonu so mu odtrgali obe nogi in eno roko. Mož je pri tem še živel.

Most čez ves zaliv

Gradnja orjaškega mostu, ki bo premostil Oaklandski zaliv pri San Franciscu v Kaliforniji. Posamezne kose za konstrukcijo polagajo veliki žerjavi na pripravna mesta

Milijonarka pričakuje otroka

Še nerojeno bitje ima na razpolago štiri razkužene sobe, babico, dva zdravnika, štab strežnic in tudi detektiva

Grofica Haugwitz-Reventlow, še pred letom dni princesa Mdivanijeva in še prej miss Barbara Huttonova, najbogatejša ženska na svetu, dedična Woolworthovih milijonov, pričakuje otroka. Pričakuje ga v neki hiši ob londonskem Hydeparku in priprave, ki se vršijo za ta dogodek, niso kar si bode, to si lahko mislimo.

Kakor poroča »Daily Express«, so še nerojenemu otroku na razpolago štiri nad vse moderne, absolutno razkužene sobe, dva posebna zdravnika, cel štab strežnic in še poseben detektiv, ki bo milijonar-skega otroka zagledal priločno istočasno kakor babica in ga potem ne bo več izpuštil izpred oči, kajti čuvati ga bo moral pred ugrabitelji. Nihče se ne bo smel in

moželi sobam, ki so namenjene temu otroku niti približati, če ne bo mogel temu detektivu dokazati, da nima slabih namenov.

A NEKDOTA

Ludovik XIV. se je strašno bal smrti. Nihče ni smel v njegovi prisotnosti niti namigniti nanjo. Če se je kdo spoznal, je padel v gotovo nemilost.

Nekega dne je poslušal v dvorni kapeli pridigo svojega kaplana, katerega je zelo cenil. Ta je bil tako neoprezen, da je med drugim izrekel stavek: »Vsi ljudje moramo umreti.«

V istem trenutku je opazil, kako je kralj nagubal čelo, pa je hotel svoje pogreško popraviti in je dostavil: »Da, sire, skoraj vsi ljudje morajo umreti.«

Vsak dan ena...

Verdun po razdejanju l. 1916

Sto šestdeset vrst sira — v Rusiji

Ananasi s Formoze, klobase posebne vrste, ameriške sadne konzerve, namenjene vsem ljudem...

V nekem listu poroča znani publicist Leo Lania o gastronomskih zadevah v moderni Rusiji. Rusi postajajo precej izbireni v svojem življenju, in to v pogledu umetnosti, obleke in drugega, posebno pa, kar se tiče jedi.

V Moskvi imaš priliko, da se prepričaš, kako se zanimajo za ananase s Formoze, za ameriške sadne konzerve, za klobase posebnih vrst. Na jedilnih listih bereš do 25

vrst rib, časniki in lepaki delajo propagando za nič manj nego 160 vrst sira. A takšne stvari nikakor niso namenjene samo nekim izbrancem, temveč vsem.

Oblasti se prizadevajo na vse načine, da bi dvignile kulturno višino 160-milijonskega ljudstva, ki je še včeraj tičalo skoraj v srednjeveških razmerah. Ta težnja po zvišanju kulturnega nivoja pa se kaže v vsem, tudi v jedi.

Natakarjevo maščevanje

Z Ludwigove predavalne turneje po Ameriki

Na predavalni turneji, ki ga je peljala skozi Kanado in Zedinjene države, bi moral sloviti nemški pisatelj Emil Ludwig govoriti te dni tudi v St. Louisu. Ker je vedel, da v ameriških dvorah vse preveč kurijo, je stopil k višjemu natakarju v hotelu, kjer je bila dvorana in ga prosil, naj odredi, da ne bodo prehudu kurili. Natakar je bil sam Nemec in mu je z vso vjuidnostjo zagotavljal, da pojde vse v redu. On sam bo nadziral kurjavo. Ko ga je potem Emil Ludwig vprašal, ali je v tem mestu tudi kaj nemških nacijev, je natakar odgovoril prav tako vjuidno: »Seveda so. Jaz sam sem med njimi.« Ludwig je mokal, pa si je mislil, kako neki bo vrli natakar sprejel njegovo predavanje, ki je bilo naprejeno seveda proti narodnemu socializmu.

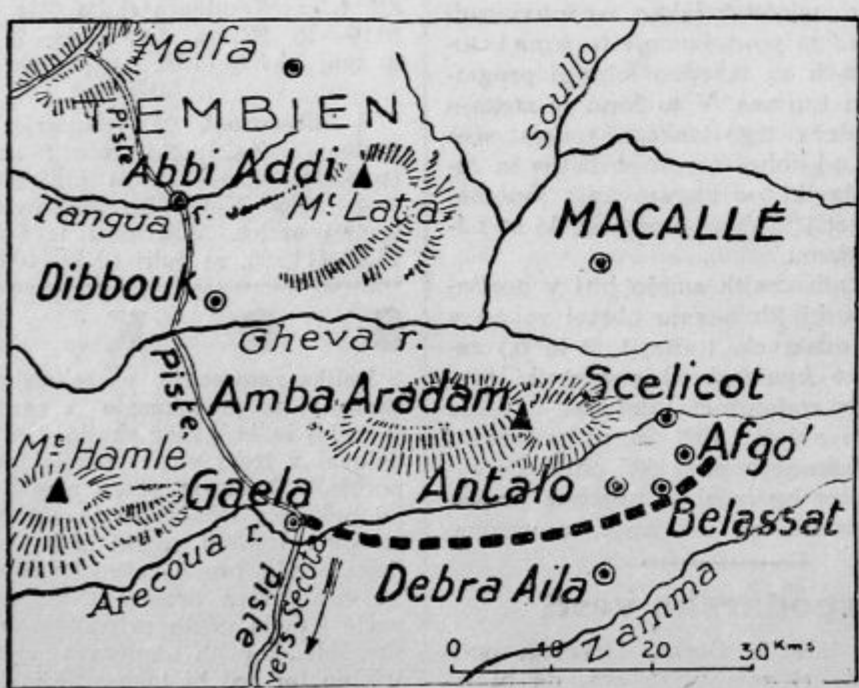
Zvečer je bilo spočetka vse dobro. Dvo-

rana je bila primerno topla in predavanje, ki je v prvem delu vsebovalo splošen pregled evropskih razmer, je šlo gladko. Ko pa je v drugem delu predavatelj začel udrihati po narodno socialističnem režimu, je pisatelj opazil, da postaja vse bolj vroče. Končno je neka dama v drugi vrsti od vročine celo omedlela. Morali so predavanje prekiniti, da so jo spravili k zavesti in odvedli. Ludwig sam si je moral pomagati s kolinsko vodo, da je lahko nadaljeval. Tako se je maščeval užaljeni natakar nad predavateljem.

Ladja z dvema kapitanoma

Angleške mornariške oblasti so sprevideli, da je parnik »Queen Mary« tako ogromen, da en sam kapitan za njegovo vodstvo ne zadostuje. Odločile so torej, da bo imela ladja dva kapitana.

Položaj na severnem bojišču v Afriki

Ortkasta proga označuje pozicije italijanske vojske po zavzetju Ambe Aradama

Kulturni pregled

Uspeh češke operete v Ljubljani

Premiera Weinbergerjeve „A propos, kaj dela Andula?“

Tokrat je naše gledališko vodstvo začelo v črno. Za pustno zabavo, a ne samo za pustno zabavo, je razveselilo zlasti našo lahkonotno glasbo ljubsko občinstvo s češko revialno opereto v treh dejanjih (13 slikah) »A propos, kaj dela Andula«, ki sta jo napisala B. Polech in J. Zalmán, uglasil pa Jeromir Weinberger. Weinbergerja poznamo iz baletne pantomime »Evelina«, a še bolj iz njegove opere »Svanda Dudek« ki je šla z velikim uspehom preko našega odra in je proslavila češko muzikantstvo do malega po vsem svetu. Z »Svandi« očituje Weinberger nagajenje k lahki, poredni, groteskni in delno sentimentalno-irnični libretni snovi in glasbi. Sproščeni vseh resnejših glasbenih namenov, kot človek današnjega časa, je tik pred zatonom svetovnega vladarstva »jazza« se utegnil napisati pod njegovim vplivom nastalo opereto, ki si je na mah osvojila zlasti njegovo rojstno mesto, pa tudi vse operetne teatre čehoslovaške in si osvaja še izven svoje domovine oder za odrom.

Weinbergerjeva operetna glasba se posluša sicer vseh ritmičnih, harmoničnih in barvnih pridobitev »jazz«, toda melodično, jedro zajema iz domače folklorne, zato je postala izredno hitro popularna. Ni pa muzika ono, kar nam »Andulo« približuje, niti niso to plesi ali dekoracije in toalete, marveč zdrava, ogromni večini zlasti mestnega poslušalstva simpatična socialna vsebina dejanja. Dalje občinstvo čuti bodisi iz hinavskega meščanskega doma ali s predmestne ulice, ki jih v enaki razredni skalji pozna vsako večje mesto, pa zmagaja malega, v ubožnih večermerar zraslega, a poštenega nepokvarjenega človeka nad lažljivo, pokvarjeno bogataško družbo, vse to pa brez bujnih osti in zamer. Pri tem pa se vrste, kakor v revialnih operetah spodobijo, slike v hitri, pestri in veskrozi zanimivi izmenjavi. Le-te so zdaj predmestne, zdaj zopet gosposke meščanske, pokrajinske, pa hudo smešne, ne da bi bile preveč banalne in zopet sentimentalne, lirčne in resne; prava paša za oko in razvedrilo duha. Dajejo pobudo k razmišljanju in so blizu srca. Skratka: zadovoljujejo v izdatni meri gledališkega občinstva in ga uspešno odvajajo od prazne, jokave in mehkuže dunajske operete.

»Andulo« bi nedvomno lahko lokalizirali in prevajali M. P. je gotovo to skušnjavo le težko odgnal. Vendar to ni ni-

kakor potrebno, saj so razmere, kakor jih slika »Andula«, po vseh večjih evropskih mestih enake; enaka je ta pisana družba, enako njeno mišljenje.

»Andulo« je vodil g. J. Reha, ki je napisal in v opereto vložil tudi štiri svoje plesne. Zlasti je užgal »Caricosa«, še bolj pa groteskni »Rusko-turški ples«. Zdi se mi, da je le pomotoma izostalo na lepših ime soloplesavke ge. Bravničarjeve. Z režijo je imenitno uspel g. D. Zupan, ki je sam postavil na oder posrečeno požiralca nožev, volškega batraka, orientalskega samodraža itd. in ki nas je v družbi g. Rakarjeve silil, da smo se mu do solz smejali.

Res, da je ga, Poličeva v vlogi male Andule že vzrasla, toda, dajte nam v zameno za njo drugo, ki bi bila tako živo temperamentna, gibljiva in svetsko gladka, kakor je ona! Rešnici na ljubo moramo priznati, da bi brez nje naša opereta, ki ima nedvomno polno pravico do obstoja, bila morda še v povojih. Z zadovoljstvom smo zopet na operetnem oderu pozdravili g. Drenovca, ki je bil kot Ferry Andulin polnovredni partner. Obema tudi ni nujno potrebno petje. Zato sta si z lahko osvojlivo poslušalce. Vse priznanje zasluži za izredno lepe toleto gg. Poličeve. Smerkoljive in Cankarjeve etelje odn. modne delavnice, ki so jih izdelale. Neprisiljeno so nas zabavali tudi vsi ostali, tako čemerikav Lojzek (J. Rus), zelo posrečena pisateljica dediških romanov (V. Smerkolova), nekaj premalo na zunanji karakterizirani komercialni svetnik (V. Bratina), simpatična Lola (Cankarjeva), živostrebni Tonček Strnad (B. Peček), posebno posrečeni predsednik varčevalne komisije (F. Jelinkar) itd. Dosti hvaležnega dela je imel balet, ki je dal opereti še posebno razgibanost in živahnost. Neko zvečajočo praznino so v prvem aktu zamašili člani Slovenskega vokalnega kvinteta, ki so nam zapeli nekaj čehoslovaških pesmi. Dimelek pritegniti te naše priljubljene pevce k sodelovanju, je bil kar naravnost srečen. Le težko so se branili ponavljanju in dodatkom. Prav lahko bi se dalo njihovo sodelovanje vplesti še v drugi in tretji akt. Poslušalci bi bili zelo hvaležni.

»A propos, kaj dela Andula?« je imela močan, spontan uspeh in dojetno v družbi s »Sv. Antonom« reprezentira zdravno in krepko čehoslovaško opereto.

Zagrebaška književna stvarnost

V 2.—3. zvezku zagrebaške revije »Književni horizont«, ki jo izdaja v redakciji pisatelja in profesorja Ladislava Zimbreka, »Društvo mladim književnikom«, je izšel med drugim zanimiv razgovor s hrvatskim pisateljem—kmetom Miroslavom Pavlekom, znanim pod literarnim imenom Miškinja. Prof. Zimberek, ki je preskrbel tudi intervju, nas v daljšem članku seznanja z originalnim pojavom in z idejami tega pisatelja, ki je doslej izdal že dve knjigi (»Za svojo zvezdom« in »Trakavica«), pri tem pa še vedno opravlja vsa kmečka dela. Zimberek ga označuje takole: »Kmet Mijo Pavlek (Miškinja) se je izmed vseh tovaršev kmetov, kar se jih je oglašilo zadnja desetletja v hrvatski književnosti, najbolj uveljavil kot avtor in književnik. Svoje literarno ime si je pridobil z mučnim in poštenim književniškim delom, in njegov primer je pri nas zares edinstven. V naših razmerah pač ni lahko postati od navadnega kmeta književnik. Koliko kmečkih pisateljev se je bilo pojavilo pri nas v zadnjem desetletju, a vzdržal se je samo Mijo Pavlek. Z neverjetno žilavostjo in pravo kmečko vztrajnostjo se je prebil kviksu in povsem zasluženo zavzema danes svoje književno mesto. Lahko mu ga zavida markska mestni literat, ki ima za seboj nekoliko luksuznih izdaj svojih knjig pa vendar nič ne pomeni. S kmetom Pavlekom se sploh ne more kosati. Predvsem ima kmečki pisatelj Pavlek svoj svet, svoje ljudi, svoje poglede, svoje mišljenje; natanko ve, kaj hoče in čemu piše, ve, čemu po težkem dnevnem delu jemlje vroko svinčnik in papir; potemtakem ima pred seboj jasen smoter. Ali ima jasen smoter mestni pisatelj? ...

In kako piše Miškinja povesti iz kmečkega življenja, te mračne podobe iz svoje najbližje okolice in odraze lastnih doživetij? O tem pravi v intervjuu: »Poleti pišem kjerkoli, pozimi pa v hlevu, seveda s svinčnikom in na kolenu, ali pa ko grem kam na delo. Kolikokrat so me posvali, zašnehovali ali za noč imeli, dokler mi ni to pisanje vrglo nekaj dinarjev ... « — Ta kmet pozna Križevcega »Hrvatskega boga Marsa« in ga občuduje, ker je knjiga napisana tako silno, da »človeku stane pamet«. Citaj je Jirjka in Némecovo, ne kaj tudi Tolstoj, Gorka, »Mater« pa je prebral trikrat zapovrstjo. Njegovo knjigo »Trakavica«, ki je vzbudila največ pozornosti, je nedavno izdala zagrebaška Binoza. Da ima ta kmet iz Podravine poleg idejne vsebine tudi pesniškega duha, pričča pesem »Oranice«, ki jo približuje novi zvezek »Književnih horizontov«. Naj navedemo samo začetek pesmi:

Jutro. Vjetrovni vrbovim granjem klo-
[pote];
Plugovi teški putuju njivom, traže nove
[pote];
ruju, preokreću zemlju i šute.
Oremo. Oranice cvile.
Uzmemirani crvi gđjogod iz zemlje gla-
[ve izmle]
Visoko iznad nas digla se ševa i pjeva.

Posebne pozornosti je vreden v tem zvezku »Književnih horizontov« daljši članek Ladislava Zimbreka »Naša književna stvarnost«. Pisec slika žalostne razmere v katerih deluje dandanes hrvatski književnik. Ugotavlja, da sta se v zadnjih letih na veliko razpusta diletantizem in nepismenost v književnosti in se širila čedalje bolj. Na žalostnejši pojav je literarni naraščaj, ki ne prinaša skoraj nikakih vrednot, ne moralnih in ne materialnih,

S P O R T

8. marca v Planico

Kako se bomo vozili?

Za veliko skakalno tekmo v Planici je bila v ponedeljek konferenca na direktiji državnih železnic, kateri so prisostvovali zastopniki ministrstva saobračaja, delegat Putnika in Udruženja Planica. Konferenca je sestavila vozni red vseh posebnih vlakov. V torek bo konferenca v Kranjski gori, kateri bodo prisostvovali tudi zastopniki italijanske žel. uprave, ki uredata vse tehnične stvari oddaje praznih vlakov do Trbiža in vrstnega reda povratka.

Vsak vlak bo imel, oznake v barvah in samo 15 vagonov, ki bodo imeli v isti barvi zaporedne številke. Vsak posestnik dobi z nakupom voznega listka, ki ga je mogoče dobiti le pri Putnikovih uradih, nakaznico za številko vagona in številko sedeža v vlaku, ki mu je zagotovljen, ker ne bo prodanih za vlak več kart, kot je sedežev. Vsak potnik bo kupil vozni listek obenem z novim znakom za tekmo Planice 1936 in vstopnico ter bo imel svoj prostor v določenem vlaku zagotovljen. Vozne cene III. razreda vključno znak, vstopnica in zagotovljen sedež v vlaku so: Beograd Din 170, Zagreb in Maribor Din 75, Celje Din 63, Ljubljana Din 42 vse vključno vožnjo tja in nazaj. Potniki, ki bodo vstopili v naročene vlake na vmesnih postajah, morejo vstopiti le z voznim listkom z odhodne postaje vlaka, oni pa, ki bodo vstopali na stranskih postajah, kupijo cel vozni listek in rumeno izkaznico na postaji do začetne postaje. Posebne vlake ter se s istim listkom zopet vrnejo. Tako je vse urejeno, da ne bo kakih nepravil ali neredov v vlaku.

sile naduti in domišljavi; zaradi tega, ker jim očitaš slovniško neznanje, te zasovraži in preganja, kjerkoli morejo. »In tako nimate danes v naši književnosti nikakih polemih, sploh ne smete o nikomer spisati najnavadnejše negativne ocene, ker bo tisti, ki se čuti prizadetega, takoj udaril po vas prostasko, a čisto tudi podlo. — Prof. Zimberek ugotavlja, da na Hrvatskem ni več književne publike. »Knjiga ne gre. Ne gre celo slaba knjiga, ne gredo romani po dinar, ne krvave senzacije, ne zvezki pikantnosti, nič več ne gre ... « Skladistično so polna knjig. Kot enega izmed značilnih primerov navaja pisec usodo pesniške zbirke Nikole Polića »Jučerani grad«, ki jo je izdalo za božič Društvo mladih književnikov. Čeprav stane knjiga samo 20 Din, se je v teku prvega meseca prigrisalo zgolj petnajst naročnikov. In radi pritrdimo prof. Zimbereku, da je to visoko kvaliteten knjig; po našem mnenju odtehta več ducatov knjig povprečne pesniške produkcije. — Zimberek tudi upravičeno traja, da zagrebaška mestna občina ki troši težke tisočake za zoološki vrt v Maksimiru, ne stori ničesar za domačo književnost in književnike. (Stara pesem, ki bi jo lahko zabrekli tudi pri nas: celo Ljubljana ne pozna mestne književne nagrade, s kakršnimi na pr. češkoslovaška, poljska, nemška kulturna središča podpirajo razvoj domače literature!).

Slika, ki jo je razgrnil prof. Zimberek, je morda pretirano temna, le ob koncu izzveneva v nezamoljivo vero, da ima književnost svoje poslanstvo v družbi in da mora prejeti ali slej zmagati. Sociološki sklepi, s katerimi Zimberek razlaga ta položaj, so v glavnem pravilni. Tako stoji stvar, in vendar je treba — naprej. En avant! Iz 2.—3. zvezka »Knjiž. horizontov« naj omenimo še Vlad. Nazora književno polemične razgovore z d'Annunzijem »Faun i njegov Mijhe« in ilustracije slovenskega kiparja Tineta Kosa, o katerem piše A. Cerkevnik.

Zapiski

Lovro Matačić, tudi v Ljubljani znani zagrebiški dirigent, je 23. t. m. dirigiral v Varšavi filharmonični koncert, ki je imel izredno lep uspeh.

Satirična komedija Gena Senetića »Ferdinand«. Nedavno je bila v zagrebiškem gledališču premiera satirične komedije Gena R. Senetića »Ferdinand«. Pisec je po rodu iz Zagreba in razodeva vse značilne lastnosti korenito zagrebaškega pisatelja. Leta 1931. je izdal zbirko proze »Pokušaj«, dve leti pozneje izšla satirična povest »Film naših danes je zaradi svoje brezobzirnosti in slikanju npravi zagrebaške boljše družbe postala senzacija. Privreda je avtorja pred sodišče zaradi »težke žalitve javne morale«, vendar je bil oproščen. L. 1934. je spisal dramo iz življenja pesnika in kritika, tik pred svetovno vojno umrlega zagrebaškega bohema A. G. Matača. Ta igra je bila največkrat izvajana domače do tiste sezone v zagrebiškem gledališču. Upozorili pa so jo tudi v provinci. Medtem, ko jo je občinstvo navdušeno sprejelo, je bila kritika deljenega mnenja. Senetićevo najnovejše dramsko delo »Ferdinand« je satira na zagrebaške razmere in utegne postati, kakor je zapisal kritik »Novosti« »slagere tekoče sezone. Po »Morgenblattu« je bolj »satirična burleska, kakor komedija« in kaže nedvomno odrske efekte. Kakor izveemo je Gen R. Senetić izročil minule dni rokopis svojega »Ferdinanda« tudi ljubljanski drami.

François Mauriac, član Francoške akademije in eden izmed predstaviteljev sodobne francoske literature, je dovršil večje delo »Vie de Jésus«. Kakor Papini razpravlja tudi Mauriac o utemeljitelju krščanstva z zrelšča cerkvene pravovernosti.

Iz najnovejše bolgarske knjižne produkcije navaja sodelavec »Les Nouvelles Littéraires« Nikola Dončev sledeča dela: »Stare bolgarske novele« v izdaji profesorja Jordana Jovkova; »Povesti iz življenja menihove novo delo znamenitega bolgarskega pripovednika Elina Pelina; književno primerjalna študija prof. Borisa Jovcova »Odmelji bolgarskega trpljenja v slovanski poeziji«; »Pisma Lore Karavelove-Javorove svojemu možu, pesniku P. K. Javorovcu«; nova, kritična, z uvodno študijo G. Canavea opremljena izdaja znanega satiričnega romana Aleke Konstantiva »Baj Ganjac«; Ivana Radoslavova »Zgodovina nove bolgarske književnosti«, velik zvezek na 300 straneh, ki prikazuje literarni razvoj v Bolgariji od 1. 1885 do danes.

Štiri table tenis prvenstva so šla v Ljubljano

Že v ponedeljski številki smo prinesli prvo vest o državnem prvenstvu v table tennis, ki se je vršilo v soboto in v nedeljo v Beogradu. Že ta prva vest je bila razveseljiva, ker je Ilirija postala prvak klubov v table tennisu. Pa ni to bila edina zmaga Ljubljancem na tem težkem tekmovalstvu, ki je trajalo skoraj do ponedeljka jutraj.

V juniorskem prvenstvu sta prišla v finalo mladi Ilirijan Lazar in Heršković od zagrebaškega Makabika. Lazar je v sigurnem stilu porazil svojega nasprotnika s 3 : 1 in evro drugo prvenstvo je šlo v Ljubljano.

Nato se je vršil mixed-double. Finalno igro sta igrala para Žiža—Lazar (Ilirija) in Hekmer—Mayer (ZKD, Zagreb). V zelo zanimivi borbi so zopet zmagali Ljubljanci s 3 : 2 ter s tem prinesli Ljubljani tretje prvenstvo.

Najvažnejše tekmovalje pa je bilo vsekakor za naslov državnega prvaka posameznikov v table tennisu. V tej borbi so Ljubljancem imeli tri zastopnike, in sicer Ilirijani Weisbacherja in mladega Lazarja ter Hermežana Marinka. Prva sta šla v borbo Weisbacher in Marinko. Prvi dve točki je z lahko dobi Weisbacher, ter je izgledalo, da je on favorit. Nato sta nastopila stari zagrebiški mojster Hekmer in najmlajši igralec na tem turnirju Lazar. Nihče ni simpatičnemu »Slovenčetu« prisodil kakih šans. Čimbolj pa se je razvijala borba, tembolj je bil Hekmer potnjen v obrambo ter je mladi Lazar dobil igro s 3 : 0. Mlademu Slovencu niso pustili

prav nobenega odmora. Šteb je odredil, da je moral takoj nastopiti proti Marinku. Naravno je, da proti močnemu Hermežanu ni imel izgledov. V resnici je izgubil s 1 : 3. Ta borba se je vršila že ponoči, zaradi česar je Lazar, že zelo utrujen, prepustil naslednjo igro par forfait svojemu soigralcu Weisbacherju. Četrto igro sta igrala Hekmer in Weisbacher. Zmagal je Hekmer s 3 : 1. S to zmago je zelo povečal svoje izgleda za državnega prvaka, toda ne dolgo, ker ga je že v naslednji igri premagal Marinko s 3 : 0. Ker sta imela sedaj Marinko in Weisbacher enako število točk, je seveda zanimanje za končno igro bilo izredno veliko. Po velikem naporu je zmagal Marinko s 3 : 2 ter si s tem priboril največji naslov v table teniškem sportu, namreč naslov državnega prvaka.

Marinko je dobil ta naslov docela zasluženo. Beograjski listi hvalijo tudi Weisbachera, največje simpatije pa si je pridobil mladi Ilirijan Lazar.

Tako je torej Ilirija prinesla domov tri prvenstva, a Hermes eno, in to najvažnejše, prvenstvo posameznikov v table tennisu. Mi našim odličnim igračem samo čestitamo k lepemu uspehu, ki je ponovno pokazal, da igrajo Slovenci vodilno vlogo v tem sportu.

K „Slovenčevemu“ poročilu o sokolskih smučarskih tekmah na Pohorju

Dne 15. t. m. so se vršile na Pohorju V. smučarske tekme SSKJ. Prireditelj je bila pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja in se je v prisotnosti kraljevega zastopnika in zastopnika ministrstva za vojsko in morarstvo razvila v impozantno sokolsko manifestacijo, v pravi zimske zlet Sokolovsmučarjev. Dnevnik »Slovenec« z dne 17. t. m. pa je o njej poročal tole: »Rezultat sokolskih tekem, ki so se vršile na Pohorju v smuku za prvenstvo Sokola kraljevine Jugoslavije, sta dva hudo pobabljena, ki so ju z zmagojnim nogami morali preplesti v mariborsko bošnašnico, in več drugače poškodovanih radi padcev. Proga za smuk je bila tresnava, tako da je več dobrih smučarjev z Gorenjskega in iz Ljubljane zaradi nevarnosti odstopilo.«

Glede na to ugotavlja prirediteljni odbor za V. smučarske tekme SSKJ, da je nastopilo skupaj 291 tekmovalcev, od teh v smuku 147 članov, členic in naraščaja. Proge niso bile niti napore niti nevarne. Proga za smuk članic in naraščaja je imela različne in so skoraj vsi tekmovalci gladko z malo časovno razliko prišli na cilj. Pri tekmi si je žal en član po nevarni zmožni nogi, kar je pri tolikem številu tekmovalcev in pri veliki brzini zaradi izredno ugodnega snega umljivo. Enako se je že dopolne izven tekme in ne na progi poškodoval en naraščajnik. Druhih resnih poškodb ni bilo in so se tekme izvršile v splošnem v zadovoljstvo tekmovalcev, ki so prišli na Pohorje iz mnogih krajev Slovenije in ostale države. Toliko v pojasnilo javnosti, ki si bo o dostojnosti takega poročanja »Slovenca« sama ustvarila sodbo.

Max Deutz, zopet trener pialne sekcije SK Ilirije. Agilni plavalni sekciji Ilirije, dvoletnemu državnemu prvaku, se je posrečilo dobiti za vodjo zimskega treninga znanega nemškega trenerja diplomiranega sportnega učitelja na visoki šoli za telesno vzgojo v Berlinu g. Deutza, ki je bil prvi trener pialne sekcije Ilirije v novem kopalnišču in čigar zaslug je bila, da zavzemamo sedaj Slovenci vodilno mesto v jugoslovenskem plavalnem sportu, zlasti v skakanju. Državni prvak Zihleri, ki je sedaj nedvomno naš najboljši skakač, je bil njegov učenec. Trener Deutz je bil od kar je zapustil Ljubljano, angažiran v Varšavi, Parizu, Berlinu in drugod. Naše lepe Slovenije pa ni pozabil, vsako leto se je vračal k nam za par tednov na smučanje in to ne sam, kajti vedno je pripeljal seboj turiste in s tem delal propagando za našo lepo Slovenijo. V sedanjem zimskem treningu bo posvetil posebno pozornost našim skakačem. Pokazal jim bo nov ameriški način skakanja, ki se v zadnjih letih tudi v Evropi vedno bolj in bolj širi. V zimskem kopalnišču, ki bo odprto od 1. marca dalje, se bo vršil tudi večerni plavalni tečaj za dame in gospode pod vodstvom g. Deutza. Prijave za ta tečaj se sprejemajo pri blagajni kavarne Evrope.

Smučarski klub Ljubljana, Sestanev vseh tekmovalcev v četrtak ob 18.30 v klubskem lokal v Zvezdi. Udeležba strogo obvezna za vse tekmovalce brez izjeme. Vabimo vse člane, članice in tekmovalce na sestaneke 27. t. m. ob 20. v prihižju restavracije Zvezda. Na tem sestanku bo g. Gnidovec poročal o tekmah na letošnji zimski olimpiadi v Garmisch Partenkirchenu. Vabimo na sestaneke tudi vse prijatelje našega kluba.

Slušbene iz LNP. Drevo bo ob 20. po slovnici seji v podsavetni pisarni seja upravnega odbora.

S. K. Ilirija. Seja upravnega odbora drevo ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona. Radi važnosti dnevnega reda je navzočnost vseh članov uprave nujno potrebna. Pozivajo se sekcije, ki niso še izvedle volitev novih sekcijskih načelstev za leto 1936, da izvršijo to najkasneje do prihodnje seje načelstva t. j. do 3. III. Sekcijski načelniki, odnosno tajniki se obveščajo, da se do dostavlja pošta za sekcije pri blagajni kavarne Evropa, kjer naj jo dnevno dvigajo. (Habska sekcija). Današnji gimnastični trening prične že ob 18.30. Udeležba je za vse obvezna. (Smučarska sekcija). V klubski sobi kavarne Evropa bo jutri ob 19.30 članski sestaneček, ki je vreden radi nedeljskega podavneznega prvenstva. Pridite polnoštevilni! Mota. ZSK Hermes. Izredni občni zbor v četrtak 27. t. m. ob 20. v restavraciji Keršič v Siskli.

S. K. Reka (smučarska sekcija). V četrtak ob 20. sestaneček tekmovalcev v gardrobni na Igrišču. Redni letni občni zbor SK Celja bo v četrtak 12. marca ob 20. v restavraciji »Na-Na« v Celju.

Zeiss punktall steklo

ne samo da izravna popolnoma nenormalen vid, temveč daje s svojim daljnim obzorjem očem njihovo naravno gibčnost in jih oprosti čestega pomežikovanja in pripranja vek, ki so predhodnice gube in vranjih nog. Za nenormalno oko je Zeiss-Punktall zdravstvena in estetska potreba.

ZEISS-PUNKTALL

NAJPOPOLNEJŠE STEKLO ZA OČI

Njegova cena ni višja od cene druge izbošne stekla. V izločbi optika vidite, da li ima na zalogi Zeiss-Punktall stekla. — Obširen prospekt »PUNKTALL« brezplačno pri Carl Zeiss, Jena ali pri M. Pavlovič, generalno zastopstvo na Jugoslavijo, Beograd, pošt. pret. 411.

Za napredek kmetijstva

v gornjegrajskem srezu

Rečica ob Savinji, 25. februarja.

Dne 20. t. m. se je vršila na Rečici ob Savinji letna skupščina kmetijskega odbora Zbor je vodil predsednik g. Matija Gorčar in v uvodu poročal o uspešnem delu v preteklem letu. Zlasti je priporočal odbor, da bi v bodoče posvetili večjo pažnjo pospejevanju planšarstva, ker bi se s tem znatno znižali izdatki za živinorejo. Med drugim je poudarjal, da se bo treba pri kmetijski pospejevalni akciji ozirati tudi na lepo razvijajoči se tujski promet. Vse odbor ugotavlja, da je določilo gozdnega zakona, po katerem se smatra za gozd vsaka površina, ki je porasla z drevjem, v veliko škodo planšarstvu, ne da bi gozdarstvo imelo zaradi tega bistvene koristi.

Prejšnji kmetijski referent g. Novak je podal podrobno poročilo o pospejevanju kmetijstva v gornjegrajskem okraju. Iz poročila posnemamo, da se je ustanovilo več živinorejskih združenj in selekcijskih druženj in da se je pospevalo mnogo skrbni za razvoj svinjereje, kokošereje in ovčereje. Uspešno je bilo delo za izboljšanje opasnih travnikov in ureditev umetnih travnikov. Travniški krožki so prideli večjo množino travnih semen. Obsežno je bilo pospejevalno delo za naše sadjarstvo. Sreška drevesnica hrani nad 17.000 lepo vzgojenih dreves.

Na predlog sreskega kmetijskega referenta g. ing. Wenka je bil izvoljen za upravnika drevesnice g. Bitenc. Iz obsežnega poročila ing. Wenka je razvidno, da je okrajni kmetijski odbor zlasti dolžan pospejevati travništvo in živinorejo ter dvigniti v okraju slovensko belo pasmo. Inž. Wenko je naglašal, da je reja ovce velike važnosti za naše narodno gospodarstvo, predvsem v našem okraju, kjer je ovčarstvo številno in kakovostno najbolj razvito. Dalje bo treba skrbeti za izboljšanje gojišč, pravilno obdelovanje zemlje, pospejevanje industrijskih rastlin in vseh onih kultur, za katere so dani podnebni in gospodarski pogoji. Posebno pozornost bo kmetijski odbor posvetil vzgoji naše kmečke mladine v kmetijskih nadaljevalnih šolah. Odbor bo zaprosil banovino, naj ustanovi v tem okraju preprobeno žrebčarstvo in da se po zakonu določeno licenciranje merjasev splošno uvede. Da se bo obsejni program kmetijskega pospejevalnega dela v našem okraju realiziral, se je ustanovil ožji akcijski odbor.

Smrtna žrtev pustne zabave

Ptuj, 25. februarja.

Pri posetniku Francu Kecku v Davčih pri Juršincih so v ponedeljek zvečer pridelili domačo pustno zabavo. V hiši se je zbralo več fantov iz domače in iz okoliških vas. Posetnikov sin 34 letni Janez Vičar iz Braslovcev je igral na harmoniko. Med veselo družbo je bil tudi 26 letni posetnikov sin Janez Lojk, ki je pozneje, ko so se vsi gostje razšli, razkazoval Vičarju svoje malo karabinko. Ktrabinka se je sprožila in je strel zadel nesrečnega Vičarja v glavo. V hiši je bil tedaj tudi posestnik Franc Kecek, ki pa ni videl, kako se je nesreča zgodila. Janez Vičar je bil takoj mrtev. Janez Lojk se je danes jutraj javil orožnikom, ki so ga pridržali v zaporu.

Naše gledališče

DRAMA

Sreda, 26. februarja: Družinski oče. Premiera. Red Sreda.
Četrtek, 27. februarja: Vesela božja pot. Red Četrtek.
Petek, 28. februarja: zaprto.
Sobota, 29. februarja: Goljemanov. Leven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

NOVA premiera v drami. Anglež Galsworthy spada med največje evropske pisatelje, ki se je tudi pri nas zelo udomačil. Znani so prevodi njegovih romanov, znan pa je tudi kot dramatik. Družinski oče je prikupna komedija iz sodobnega družinskega življenja. Glavno vlogo igra g. Cesar. Premiera v režiji B. Krefta bo v soboto 26. t. m. za red Sreda.

Prireditelj bolgarskega tedna v Ljubljani zaključil vprizoritev drame Goljemanov v dramskem gledališču v soboto 29. t. m. Predstava je izven. Veljajo znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Sreda, 26. februarja: Saloma. Red A.
Četrtek, 27. februarja: A propos, kaj dela Andula? Red B.
Petek, 28. februarja: Ob 16. Križniči Ljubljene. Dijaška predstava. Cene od 5 do 15 Din.

